

Zeszyt ćwiczeń do nauki języka polskiego
dla uczniów polonijnych w Wielkiej Brytanii w klasach V i VI

Zanim zadzwoni dzwonek

Katarzyna Kołak-Danyi • Agata Stencka-O'Neill • Tomasz Wegner

Katarzyna Kołak-Danyi, Agata Stencka-O'Neill, Tomasz Wegner

Zeszyt ćwiczeń do nauki języka polskiego dla uczniów polonijnych
w Wielkiej Brytanii w klasach V i VI

Zanim zadzwoni dzwonek

Warszawa • Londyn 2020

Katarzyna Kołak-Danyi, Agata Stencka-O'Neill, Tomasz Wegner „Zanim zadzwoni dzwonek. Zeszyt ćwiczeń do nauki języka polskiego dla uczniów polonijnych w Wielkiej Brytanii w klasach V i VI”, Warszawa – Londyn 2020

Copyright © Katarzyna Kołak-Danyi, Agata Stencka-O'Neill, Tomasz Wegner oraz Fundacja „Towarzystwo Projektów Edukacyjnych”

Wydawca: Fundacja „Towarzystwo Projektów Edukacyjnych”
Opiekun naukowy: prof. Grzegorz Leszczyński
Recenzent: prof. Bernadeta Niesporek-Szamburska
Konsultacje merytoryczne: Katarzyna Kawska, Agata Kachel, Agata Kwiecińska, Magdalena Wołejko
Projekt graficzny i ilustracje: Joanna Skoczowska
Skład: Miłosz Trukawka

Fotografie pochodzą z ogólnodostępnych źródeł, m.in.: pixabay.com, pixeden.com, wikipedia.org.
Żadne naruszenia praw autorskich nie są zamierzone.

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

Publikacja współfinansowana ze środków Ministerstwa Edukacji Narodowej w ramach konkursu pod tytułem: „Organizowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli prowadzących nauczanie języka polskiego, historii, geografii, kultury polskiej oraz innych przedmiotów nauczanych w języku polskim za granicą w 2020 roku”, nr DE-WZP.263.1.1.2020.

ISBN 978-83-66376-30-4

Spis treści						
Temat	Komunikacja	Język	Pisanie	Kultura	Literatura	Strona
1. Język polski jest ą, ę	• Wymowa • Odtwarzanie z pamięci krótkich wierszyków	• Litera, znak, głoski języka polskiego • Homonimy	• Plakat reklamujący język polski	• Dwujęzyczność, dwukulturowość	Michał Rusinek <i>Jaki znak twój? Wierszyki na dalsze 100 lat niepodległości</i>	9
2. A u nas jest trochę inaczej	• Opowiadanie o życiu szkolnym • Porównywanie szkół	• Rodzaj rzeczownika i przymiotnika	• Opinia na temat ulubionego przedmiotu	• Szkoła w Polsce a szkoła w Anglii	Małgorzata Strękowska-Zaremba <i>Filipek i szkoła</i>	12
3. Wysoki brodac ze zdjęcia i inni krewni	• Opowiadanie o swojej rodzinie • Opisywanie wyglądu osoby i jej cech charakteru	• Biernik i narzędnik – rzeczownik i przymiotnik	• Charakterystyka wybranej osoby z rodziny	• Ja i moi bliscy	Joanna Olech <i>Dynastia Mi-ziołków</i>	14
4. Każdy czasem ma „dzień lewej nogi”	• Kalendarz, codzienne obowiązki i czynności	• Koniugacje – systematyzacja • Równoważniki zdań	• Plan opowiadania	• Sposoby opowiadania o sytuacjach pozytywnych i negatywnych	Liliana Bardijewska <i>Dom ośmiu tajemnic</i>	17
5. Nasz kochany sierściuch	• Dom, jego wyposażenie i otoczenie. Zwierzęta domowe	• Miejscownik – rzeczownik i przymiotnik • Zgrubienia • Zasady pisowni wyrazów z <i>h</i> i <i>ch</i>	• Kartka z pamiętnika	• Zwierzęta domowe – korzyści z posiadania, obowiązki	Katarzyna Terechowicz i Wojciech Cesarz <i>Pamiętnik grzecznego psa</i>	19
6. I żebyś żyła nam sto lat! Imieniny babci Basi	• Rozmowa o prezentach, obchodzeniu świąt prywatnych	• Celownik – rzeczownik, przymiotnik i zaimki osobowe i dzierżawcze • Konstrukcja zdań podrzędnych z <i>żeby(ś)</i>	• Składanie życzeń	• Tradycje i zwyczaje obchodzenia imienin oraz innych uroczystości rodzinnych w Polsce	Małgorzata Budzyńska <i>Ala Makota. Notatnik sfrustrowanej nastolatki 1</i>	24
7. Gratuluję ci pierwszego miejsca!	• Gratulowanie	• Dopętniacz – rzeczownik i przymiotnik w liczbie pojedynczej • Liczebnik porządkowy. Zasady pisowni liczebników z <i>nie</i>	• Plakat	• Sport: dyscypliny, sprzęty, wydarzenia	Adam Bahdaj <i>Do przerwy 0:1</i>	27

Temat	Komunikacja	Język	Pisanie	Kultura	Literatura	Strona
8. Siema! Wpadniesz do mnie po lekcjach?	Proponowanie, zgoda i odmowa	- Zaimki osobowe - Zaimek się - Odmiana potoczna języka. Gwara uczniowska	Projekt blogu	- Hobby, zainteresowania - Bezpieczeństwo w sieci	Floria Netnicka <i>Dziennik klikomanki</i>	31
9. Co to za cyrk?	Czasowniki potrzebne do swobodnej komunikacji nt. aktywności ruchowych, np. w zabawie	Koniugacje – powtórzenie	Opis wydarzenia	Zmiany społeczne na przestrzeni lat – np. stosunek do zwierząt	Henryk Sienkiewicz <i>W pustyni i w puszczy</i>	35
10. Mniej i bardziej znani Polacy	Rozmowa (pytanie o doświadczenia, przeżycia, zainteresowania) – przygotowanie do wywiadu	- Dopełniacz – rzeczownik i przymiotnik w liczbie mnogiej - Zaimki pytajne	Wywiad	Znani Polacy	Grzegorz Leszczyński <i>Z wizytą u księdza Jana Twardowskiego</i> (fragment wywiadu)	38
11. Co w trawie piszczy?	Życie codzienne: roślina i zwierzęta w naszym życiu. Wyszukiwanie i prezentowanie informacji	- Liczebniki główne, łączliwość z rzeczownikami w rodzaju niemęskoosobowym (rośliny i zwierzęta) - Zdania z że i żeby	Pisanie kreatywne – mikroopowiadanie o zwierzętach lub roślinach	Człowiek a środowisko naturalne: zwierzęta i rośliny	Tomasz Samojlik, Adam Wajrak <i>Umarły las</i>	42
12. Droga pani Agato, czy mogłaby mi pani pomóc?	- Formuły grzecznościowe - Prośba o pomoc, radę - Zachęcanie, przekonywanie	- Odmiana wyrazu państwo i jego znaczenia - Konstrukcje: chciałbym/ chciałabym, będę wdzięczny/wdzięczna za...	List formalny do dorosłej osoby	Podróż. Miejsca, które warto odwiedzić	Grzegorz Kasdepke <i>45 puknięć w głowę</i>	45
13. A w rodzinnym domu mojej mamy...	Opowiadanie o tradycjach świątecznych i sposobach obchodzenia świąt Bożego Narodzenia	- Bezosobowe formy czasownika - Liczba mnoga rzeczowników niemęskoosobowych	Kartka świąteczna	Święta Bożego Narodzenia w Polsce i w Anglii	Małgorzata Musierowicz <i>Noelka</i>	49
14. Stęskniłam się za Tobą, Majeczko!	Mówienie o przyjaźni, relacjach z ludźmi	- Wołacz - Zdrobnienia - Używanie wielkich liter - Interpunkcja	List prywatny	Angielski friend a polski przyjaciel, kolega i znajomy	Edmund Niziurski <i>Niewiarygodne przygody Marka Piegusa</i>	53

Temat	Komunikacja	Język	Pisanie	Kultura	Literatura	Strona
15. Jeśli czegoś nie ma w internecie...	Formułowanie opinii o sztuce	- Łączliwość czasowników z dopełniaczem - Zdania warunkowe	Opis obrazu	Przykłady dzieł malarstwa polskiego	Agata Loth-Ignaciuk <i>Draka w Muzeum</i>	55
16. Naprawdę warto!	Wyrażanie własnego zdania z uzasadnieniem	Czasowniki bezosobowe: można, trzeba, warto, wolno	Recenzja filmu	Film Tarapaty 1 i 2	Recenzja książki <i>Tarapaty</i>	58
17. Może i jestem młodszy, ale nie dam sobie w kaszę dmuchać!	Porównywanie osób, opisywanie wyglądu	Stopniowanie przymiotnika	Charakterystyka – porównanie	Frazeologizmy z częściami ciała	Paweł Beręsewicz <i>Jak zakochałem Kaśkę Kwiatek</i>	61
18. Jedziemy do Polski	Relacjonowanie sytuacji i przygód w czasie podróży	Czasowniki ruchu w czasie teraźniejszym	E-mail do koleżanki/kolegi	Podróż, zasady bezpiecznego podróżowania	Nela, mała reporterka <i>Nela i sekrety dalekich lądów</i>	65
19. Lepiej późno niż wcale!	- Wyrażanie pewności - Opowiadanie o podróżach	Stopniowanie przysłówka. Przysłówka a przymiotnik	Pisanie pocztówki	Geografia Polski – miejsca znane	Krzysztof Kobus <i>Poradnik młodego podróżnika</i>	72
20. Na horyzoncie szwedzkie żaglowce	Kierunki świata, podstawowe pojęcia geograficzne	Przymiotki lokalizacyjne	- Pisanie kreatywne – zakończenie historii - Geografia, środowisko	Świat wokół nas – środowisko, w którym żyjemy	Agnieszka Suchowierska <i>Mat i świat</i>	75
21. Moi nowi koledzy są cool!	- Wymienianie zalet i wad - Opowiadanie o kolegach	Liczba mnoga rzeczowników i przymiotników męskoosobowych	Opis przedstawicieli różnych zawodów	Postać króla Jana III Sobieskiego	Agnieszka Błotnicka <i>Kiedy zegar wybiję dziesiątą</i>	79
22. Przecież mówię, że ja niczego nie zrobiłem!	- Zgoda i niezgoda na coś/z kimś - Komunikat ja	- Spójniki - Zdania współrzędne złożone - Zasady użycia przecinka przed spójnikami	Propozycja (plan) spędzenia wolnego czasu dla nowych kolegów	Trudne relacje, konflikt z kolegami/koleżankami. Empatia	Barbara Kosmowska <i>Kolorowy szalik</i>	83

Temat	Komunikacja	Język	Pisanie	Kultura	Literatura	Strona
23. Tam to się dopiero działo!	Rozmowa o przygodach – własnych i bohaterów literackich	- Czasowniki ruchu - Czas przeszły - Przymyki	Pisanie dialogów – hipotetyczne rozmowy na podstawie przywołanych sytuacji	Książki i adaptacje filmowe	Andrzej Maleszka <i>Magiczne drzewo. Czerwone krzesło</i>	87
24. Teraz wszystko pójdzie jak z płatka	Przeznaczenie przedmiotów i urządzeń	Konstrukcja służy do czegoś, rzeczowniki odczasownikowe	Ogłoszenie	Wynalazki i ich kontekst kulturowy i historyczny	Paweł Beręsewicz, <i>Poczet psujów polskich</i>	90
25. Nie mogę się doczekać!	Mówienie o przyszłości, o planach, marzeniach	- Czas przyszły - Miejscownik z czasownikiem <i>marzyć</i>	Pisanie kreatywne – list do siebie z przyszłości	Technologia a komunikacja międzyludzka	- Piosenka zespołu Czerwone Jestem za mały - Janusz Korczak <i>Kiedy znów będę mały</i>	93
26. Czułam się jak ryba w wodzie	Emocje a wyrazy służące ich wyrażaniu. Radość, rozczarowanie, zadowolenie, niezadowolenie	Określenia czasu (<i>wtedy, w tamtym momencie</i> itp.)	Opis emocji	Otrzymywanie i dawanie prezentów	Paweł Beręsewicz <i>Co u Ciumków?</i>	96
27. Ludzie, o których nie słyszałeś	- Argumentowanie wypowiedzi - Prezentacja sylwetki znanej/nieznanej postaci	Odmiana zaimka <i>który</i>	List do wybranego bohatera	Postaci ważnych, a mniej znanych Polaków	- Henryk Jerzy Chmielewski <i>Tytus, Romek i A'Tomek Księga V</i> - Anna Czerwińska-Rydel <i>Kryształowe odkrycie. Powieść o Janie Czochrańskim</i>	98
28. Każdy jest inny, wszyscy są równi	Świat wartości	<i>Każdy, żaden, wszyscy, nikt</i> - Konstrukcje z <i>dużo, mało, większość</i>	Wyrażanie własnej opinii	- Życie w świecie wielu kultur - Kultura popularna a świat wartości – polskie piosenki	Piosenka Viki Gabor i Kayah <i>Ramię w ramię</i>	100
29. Gdybym mogła być postacią z książki, byłabym...	Określanie swojego stosunku do postaci literackiej. Utożsamianie się z postacią	Tryb warunkowy	Pisanie kreatywne – alternatywne zakończenia opowiadania	Ulubione książki i filmy i ich bohaterowie	Katarzyna Ryrych <i>Łopianowe Pole</i>	103

Temat	Komunikacja	Język	Pisanie	Kultura	Literatura	Strona
30. Ubierzcie się na cebulkę!	- Opisywanie ubioru, mówienie o własnym guście i upodobaniach - Nakazywanie i zakazywanie	- Czasowniki <i>włożyć, założyć, ubierać się, ubierać, nosić</i>. - Tryb rozkazujący	Lista zasad dobrego wychowania	- Etyczna moda, specjalne ubrania niektórych zawodów - Savoir-vivre	Grzegorz Kasdepke <i>Bon czy ton? Savoir-vivre dla dzieci</i>	105
31. Do odważnych świat należy!	- Wyrażanie zachwytu i zdziwienia - Opowiadanie o atrakcjach turystycznych	Imiestów przymiotnikowy czynny i bierny	Opis miejsca niezwykłego	Ciekawe, nietypowe miejsca i atrakcje w Polsce	Agnieszka Błotnicka <i>Czarna operacja</i>	110
32. Zamek skrywający tajemnicę	Zabytki – fakty i wyobrażenia	Czas przeszły, strona bierna	- Opis zabytku i opis emocji związanych z przebywaniem w nim - Tekst informacyjny	- Człowiek i zabytki, człowiek i architektura - Polskie zabytki na liście UNESCO	Adam Bahdaj <i>Wakacje z duchami</i>	114
33. To naprawdę były świetne wakacje!	- Wyrażanie własnej opinii - Relacjonowanie przeżyć i doświadczeń, opowiadanie o wakacjach, o czasie wolnym	- Zdania z <i>bo, ponieważ, dlatego że</i> - Konstrukcje: <i>Uważam, że... Myślę, że... Moim zdaniem...</i>	Ulotka reklamowa	Turystyczne miejsca w Polsce	Rafał Witek <i>Klub latających ciotek</i>	116

LEKCJA 1

Język polski jest a, ę

1. Kto tak mówi? Kto używa takiego sposobu komunikowania się? Posłuchaj uważnie czytane-go przez nauczyciela tekstu i połącz wyrazy z ilustracjami. Uwaga! Czasem do jednej ilustracji pasuje kilka wyrazów.

hau

muu

miau

polski

angielski

hiszpański

japoński

język migowy

kodeks drogowy

burza

2. Zakreśl czerwonym kolorem wszystkie samogłoski, a zielonym wszystkie spółgłoski.

a, b, c, ć, d, e, ę, f, g, h, i, j, k, l, ł, m, n, ń, o, ó, p, r, s, ś, t, u, w, y, z, ź, ż

3. Podkreśl wszystkie dwuznaki w wierszu. Tego krótkiego wierszyka naucz się na pamięć, a potem poproś kogoś bliskiego, żeby powtarzał go za tobą.

„Straszną powódź w Szczebrzeszynie!”
Brzmi żartowniś chrząszczyk w trzcinie.
Siadł chrząszcz dziadziuś na łądździe:
„Gdzie ta powódź? Nic nie widzę?”
Płacz, brzęczenie, lament w gąszczach!
To chrząszcz różdżką grzmoci chrząszcza.

Witold Gawdzik, *Gramatyka na wesoło*, s. 14–15

Uwaga, uwaga!

Pamiętajcie o wszystkich ogonkach, kreskach i kropkach, bo język polski jest a, ę!

Pamiętaj!

Kiedy mówimy o kimś, że jest a, ę, to znaczy, że nie jest to dla nas zbyt sympatyczna osoba, ponieważ zachowuje się nienaturalnie albo jest zbyt pewna siebie.

4. Oddziel litery w wyrazach, policz głoski i zapisz, ile ich jest.

wyraz	liczba liter	liczba głosek
synka s-y-n-k-a	5	5
szynka s-z-y-n-k-a	6	5
stuk		
sztuk		
łuki		
luki		
kąt		
kont		
chrząszcz		
gąszcz		
Szczebrzeszyn		
Częstochowa		
Rzeszów		

5. Dopisz literom znaki diakrytyczne, czyli kropki, kreski i ogonki.

Usmiałam się do lez!

Uwaga, świeżo malowana lawka!

Mam w garsci żółty lis.

Jas powiedział niezły żart.

Od dwóch dni bola mnie zęby.

Proszę, włoż zolwia do pudełka.

Po lesie chodził los.

6. Jak to inaczej powiedzieć?

nienażarty – żebrak –

nie na żarty – rzekł, że brak –

na płocie – śledzi –

ochotę ma na płocie – pilnie śledzi –

na brak ryb narzeka – będzie w stanie –

rybna rzeka – wstanie –

Pomorze – jedynie –

pomoże – je dynie –

7. Wpisz litery w wyrazach, a następnie wyjaśnij ich znaczenie. Dopisz inne formy tych wyrazów (czasownik, rzeczownik w liczbie mnogiej albo przymiotnik).

h czy ch?

0. hart = siła

hoży = odważny

.....ełm = „kask” rycerza

chart = rasa psa

chorzy = pacjenci

.....ełm = miasto w Polsce

u czy ó?

l.....d = zimny deser, 3

st.....k = dźwięk, ja

br.....d = nieporządek, brak czystości, buty

br.....d = mieć w br.....d, to znaczy tak dużo, że nie potrzeba więcej

lud = wielka grupa ludzi,

st.....g = duży stos siana, 2

rz czy ż?

je..... = zwierzę z kolcami,

tu nie ma żadnych

mo.....e = chyba

ma.....ę = bardzo czegoś chcę

Je.....y = imię męskie

mo.....e = np. Bałtyk

ma.....ę = np. długopisem po kartce

flamaster inaczej to

d czy t?

gra..... = stary, zepsuty przedmiot

ko..... = zwierzę

malutki

ga.....ki = luźne rozmowy

ja dużo

gra..... = małe kulki lodu, spadające z nieba

(nie deszcz, nie śnieg)

ko..... = układ liczb albo liter, szyfr

programista (co robi?)

ga.....ki = potocznie: spodenki albo majtki

g czy k?

smo..... spaliny, toksyczne gazy w powietrzu

smo..... = fantastyczny stwór

ą czy on, om?

s.....dy = tam pracują sędziowie, adwokaci...

sędzia (co robi?)

r.....bek = mała część ubrania

s.....dy = urządzenia elektryczne

naukowcy (co robią) radarem w jaskini

r.....bek = mała figura geometryczna

1. Posłuchaj uważnie czytane przez nauczyciela tekstu i zaznacz, o których przedmiotach jest mowa.

Które z prezentowanych przyborów szkolnych są najważniejsze na lekcji i dlaczego?

2. Przeczytaj, co Monika mówi na temat szkoły w Polsce, i wpisz do tabelki najważniejsze różnice między szkołą polską a angielską.

Monika 10 lat, Katowice

Uwielbiam chodzić do szkoły, mam tam dużo koleżanek. Codziennie zaczynamy o 8.00. Nosimy do szkoły podręczniki do przedmiotów, których się uczymy (mój ulubiony to geografia i hiszpański) oraz mamy lekcje w-fu (czyli wychowania fizycznego) czasem na sali gimnastycznej, a gdy jest ładna pogoda, to na boisku. Nauczyciele robią nam sprawdziany i kartkówki, za które dostajemy oceny w skali 1–6. Rodzice co jakiś czas przychodzą na wywiadówki i słuchają o naszych postępach. Nie lubię tylko tych prac domowych zadawanych codziennie... Za to nie mogę się doczekać „zielonej szkoły” – to taka wycieczka z całą klasą w fajne, zielone miejsca i lekcje poza budynkiem szkoły w jednym!

Czy wiesz, że w szkole w Polsce korzystamy z **podręcznika** (textbook) – czyli większej i kolorowej książki z tekstami i z **zeszytu ćwiczeń** (workbook), w którym piszemy i rysujemy.

szkoła polska		szkoła angielska		szkoła...	

3. Połącz wyraz z definicją.

0. wywiadówka	a. piątka, czwórka, trójka albo A, B, C
1. przedmiot	b. krótki test
2. ocena	c. biurko, przy którym siedzisz w klasie
3. sprawdzian	d. np. historia, muzyka, geografia
4. kartkówka	e. spotkanie nauczycieli z rodzicami
5. ławka	f. większy test

4. Wpisz wyrazy do odpowiedniego zdania. (Uwaga! Dwa słowa są zbędne/niepotrzebne).

ocenę, dzwonek, ławce, przedmiot, kartkówkę, sprawdzian

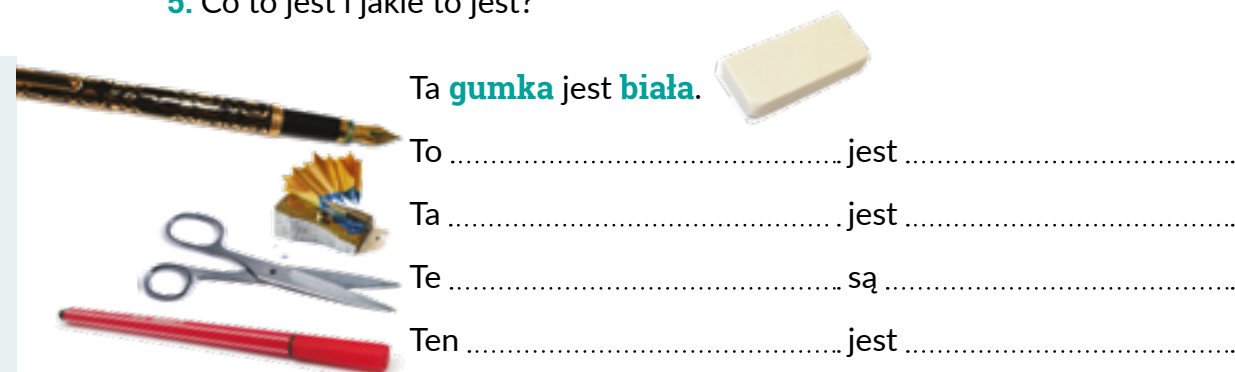
Marta to moja dobra koleżanka z klasy i zawsze siedzę z nią w jednej
 Jutro mamy z matematyki. Muszę się do niego przygotować.
 Wczoraj dostałem z testu świetną! Byłem najlepszy w całej klasie!
 Historia to mój najbardziej ulubiony ze wszystkich, których się uczymy w szkole.

1. **Ten** kot jest młody i czarny.
2. **Ta** papuga jest kolorowa i ładna.
3. **To** jabłko jest zielone i smaczne.
4. **Te** narty są nowe i drogie.

Po literkach **k** i **g** dodajemy **i**

5. Co to jest i jakie to jest?

Ta **gumka** jest **biała**.

To jest

Ta jest

Te są

Ten jest

6. Napisz kilka zdań na temat tego, jakie są twoje ulubione przedmioty szkolne i dlaczego, wybierz kilka z nich. Możesz też napisać o tym, jakiego przedmiotu nie lubisz.

Uwaga!

Słowo **przedmiot** ma dwa znaczenia! **Przedmiot** to inaczej rzecz, np. długopis, kredka, piórnik, gumka. **Przedmiot szkolny** to lekcje na jakiś temat, na przykład język angielski, matematyka, geografia, historia.

LEKCJA

3

Wysoki brodacz ze zdjęcia i inni krewni

1. Posłuchaj uważnie tekstu i zaznacz odpowiednie ilustracje i wyrazy, które pasują do opisu postaci.

niski

wysoki

szczupły

młody

nowy

historyczny

zepsuty

znany

drogi

niebieski

punktualny

miły

nowoczesny

stary

pomysłowy

dowcipny

2. Czy pamiętasz, jak mama i Maja opisywały osoby na zdjęciach? Wpisz do tabeli określenia z ramki, możesz też dopisać swoje pomysły.

brunet, zdolny, spokojna, zielone oczy, mały nos, szczupła, nerwus, wyrozumiały, sprytny, kapryśny, ma burzę loków na głowie, koleżeński, dowcipny, ma świetną pamięć, leniwy, gadatliwy, niska, punktualna, ubiera się elegancko, pracowity, odważny, marzycielka, nosi okulary

*dusza towarzystwa, mądry, pewny siebie, wysportowany, szatynka, małomówna, optymista, tolerancyjny, zadarty nos, pięknie rysuje, pomysłowy, mól książkowy, ma piegowaną buzię, szczęściarz, złota rączka, powolny

	wygląd	charakter	usposobienie	cechy szczególne
jaki? jaka? jakie?	wysoki, chudy	silny	wesoły, marudny	
kto?	brodacz, blondynka			

3. Połącz wyrazy z definicjami.

0. siostra mamy

1. brat taty

2. mama mamy

3. syn taty

4. córka cioci

5. tata dziadka

6. córka siostry

7. mąż mamy

8. syn wujka

9. córka mamy

10. mama babci

11. syn brata

A. ciocia

B. babcia

C. pradziadek

D. kuzynka

E. tata

F. siostrzenica

G. prababcia

H. brat

I. kuzyn

J. wujek

K. bratanek

L. siostra

4.* Połącz w pary wyrazy w kolumnach.

0. żona

1. macocha

2. siostra przyrodnia

3. siostrzenica

4. wnuczka

5. teściowa

6. synowa

7. jedynaczka

A. mąż

B. siostrzeniec

C. teść

D. jedynak

E. ojczym

F. zięć

G. brat przyrodni

H. wnuk

Uwaga! Pamiętaj, że... w niektórych regionach Polski kuzyn to brat cioteczny, a kuzynka – siostra cioteczna. Brat taty to stryj, a jego żona to stryjenska. Dzisiaj jednak częściej mówi się wujek i ciocia.

5. Słuchaj uważnie zdań i dokończ je, wybierając odpowiednie wyrażenie.

kaloszami

okrągłą twarz

banana

kurtkę przeciwdeszczową

książką

mój pies

gruszką

kalosze

inżynier

książkę

mojego psa

gruszkę

moim kolegą

mój kolega

ołówka

pociąg

pociąg

ołówkiem

inżynierem

6. Przeczytaj jeszcze raz przykłady z akapitu Grr Gramatyka. Uzupełnij luki wyrazami: *jakiego, jaką, jakie, jakim, jakimi, kogo, co, kim, czym*.

1. *Jakie* włosy ma Zosia? ona często nosi? sukienkę często nosi Zosia? ona przypomina? kocha Zosia? koloru jest kot Lulek? Zosia rzuca Lulkowi?
2. jest Tymek? on się wyróżnia? chłopcem jest Tymek? on się interesuje?

7. Połącz podane wyrazy z odpowiednimi czasownikami (pasujący do czasownika wyraz zakreśl takim samym kolorem).

mieć, wyglądać na, nosić, lubić, ubierać się w, być, charakteryzować się, interesować się, wyróżniać się

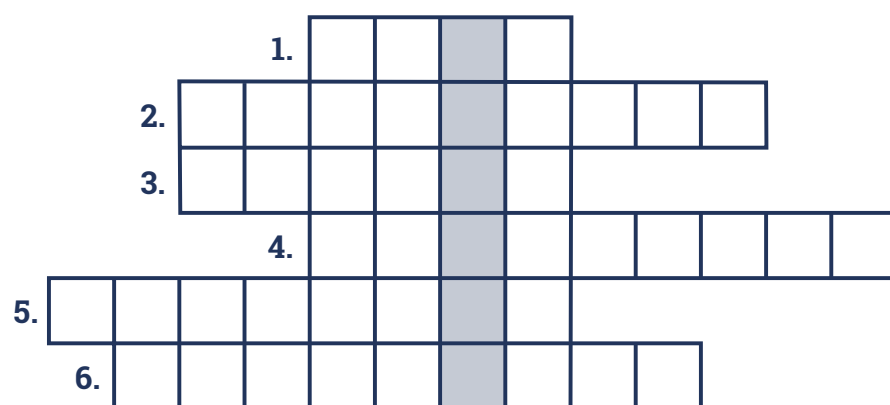
duże, brązowe oczy; poczuciem humoru; okrągłą twarz; długie, kręcone włosy; gry planszowe; piękny uśmiech; poważnego; bliznę na czole, przyjacielskim; okulary; spotykać się z przyjaciółmi; kolorowe ubrania; wrażliwą osobą; talentem muzycznym; piesze wędrowki; przyrodą; nietypową urodą; muzyką poważną; upartym i niezależnym; sportem; czapkę baseballówkę (czytaj: bejzbolówkę)

8. Zbuduj pytania do podanych zdań.

0. *Co lubi Mieszko?* Mieszko lubi gry planszowe.
 1. Natalia nosi okulary.
 2. Oliwia lubi spotykać się ze swoimi przyjaciółmi.
 3. Marek interesuje się muzyką rockową.
 4. Piotrek jest upartym chłopcem.
 5. Maja wyróżnia się talentem plastycznym.
 6. Julek jest mołem książkowym.
 7. Konrad zwykle wygląda na znudzonego.
 8. Tata udawał przed mamą rycerza.

9. Rozwiąż krzyżówkę. Odczytaj hasło i wyjaśnij, co to znaczy. Zastanów się, jaki inny wyraz jest w nim ukryty.

1. Rosną z boku twarzy mężczyzny.
 2. Miejsce, z którego przyleciał wuj Karol.
 3. Mężczyzna o czarnych włosach.
 4. Styl ubierania się wuja Karola.
 5. Prezent przywieziony przez wujka.
 6. W Polsce wuj Karol ciągle jest taki.

10. A teraz piszesz ty!

Napisz charakterystykę wybranej osoby z twojej rodziny.

1. Posłuchaj uważnie czytane przez nauczyciela tekstu i wypisz aktywności, które się dublują (to znaczy, że słyszysz je w tekście i widzisz na ilustracji w podręczniku).

Grrr Gramatyka

Polskie czasowniki mają 3 regularne grupy (**koniugacje**). Możesz je łatwo rozpoznać – patrz na końcówki. Żeby dobrze grupować i modyfikować czasownik, musisz znać formę podstawową ze słownika (bezokolicznik, *infinitive*): *czytać, gotować, jeść, leżeć, pisać, robić* oraz formy dla JA i TY.

ja pisz ę , ty pisz esz ja gotuj ę , ty gotuj esz	ja robi ę , ty rob isz ja leż ę , ty leż ysz	ja czyta m , ty czyta sz ja jem m , ty je sz
--	---	---

Wpisz czasownik do odpowiedniej kolumny.

wstaję, wstajesz / lubię, lubisz / piorę, pierzesz / oglądam, oglądasz / gram, grasz / sprzątam, sprzątasz / chodzę, chodzisz / rozumiem, rozumiesz / myję, myjesz / zamiętam, zamiętasz / wycieram, wycierasz / zmywam, zmywasz / pakuję, pakujesz / ścielę, ścielisz / wiem, wiesz

2. Połącz fragmenty zdań w kolumnach i przepisz 4 wybrane zdania.

Jak często wychodzisz	na spacer z psem?
Pralka się zepsuła, dlatego	grać w piłkę nożną.
Pomagam mamie i sam	wieszam pranie.
Czy sama sprzątasz	do tej kawiarni?
Jak często przychodzisz	pierzemy ubrania w pralni.
Nie zamiętam podłogi, bo	swój pokój?
Martwię się o twoje oczy. Nie za długo grasz	mamy psa, który je wszystko, co spada ze stołu!
Cieszę się, że dzisiaj spotykam się z kolegami, żeby	na komputerze?

3. Tydzień wielkiego sprzątania, żeby, jak powiedziała mama, obowiązki domowe weszły w krew... Zaproponuj listę zadań dla Mai i Julka.

*Pamiętaj! Życie to nie tylko nauka i obowiązki. Na weekend zaproponuj atrakcyjny odpoczynek dla całej rodziny!

	W ponie- dzialek	We wtorek	W środę	W czwartek	W piątek	W sobotę	W niedzielę
Maja							
Julek							

4. Już wiesz, co będą robić Maja i Julek. A jakie są twoje domowe obowiązki? Napisz, co robisz codziennie, co często, a co tylko od czasu do czasu. Co lubisz robić, a czego nie? Napisz minimum 3 zdania.

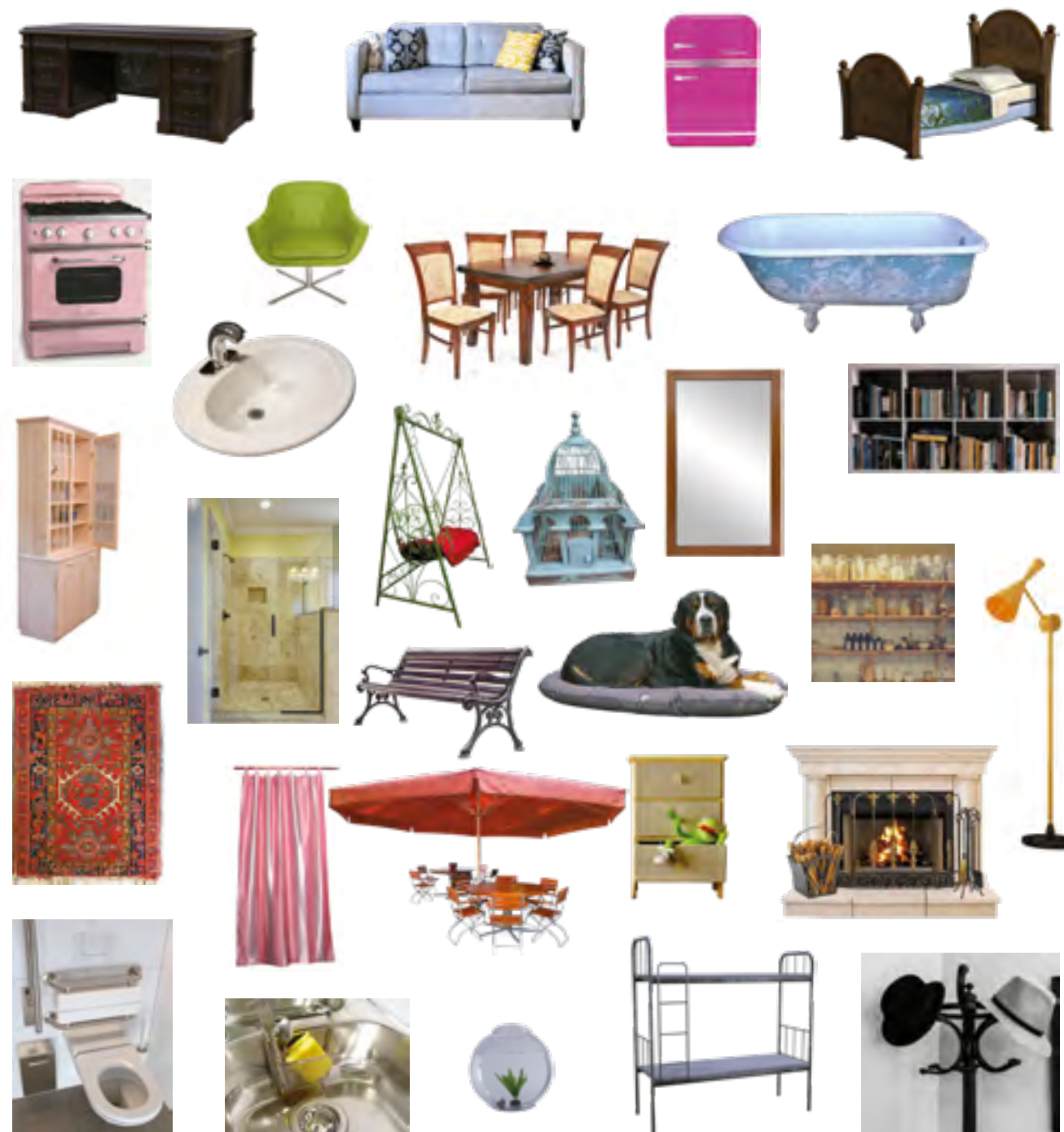
5. Każdy czasem ma „dzień lewej nogi”. Wyobraź sobie twój pechowy dzień. Najpierw napisz plan wydarzeń, analogiczny do planu z zadania 8 z podręcznika, a potem opowiedz, jak wyglądał ten dzień.

Pamiętaj o frazeologizmach z lekcji – dzięki nim twoja opowieść będzie bogatsza. A może zaproponujesz inne frazeologizmy, powiedzenia lub przysłowia, które znasz z domu?

Pamiętaj,
że na lekcji ważna
jest pomysłowość
i kreatywne myślenie. W swoim
opowiadaniu możesz pisać
także o tym, co się nie zdarzyło.
Uruchom wyobraźnię! Teraz
jesteś pisarzem/pisarką!
Fantazja to potęga!

1. Posłuchaj uważnie czytanego przez nauczyciela tekstu, zgadnij, o jakich pomieszczeniach jest mowa, i zaznacz odpowiednimi kolorami ilustracje, które kojarzą się z opisywanymi pomieszczeniami. Nazwij sprzęty i przedmioty z ilustracji.

Pokój dzienny – zielony, kuchnia i jadalnia – czerwony, sypialnia – fioletowy, łazienka – niebieski, korytarz – brązowy, spiżarnia – żółty, garderoba – pomarańczowy.

2. Maja obszukała cały dom, ale Fąfel *przepadł jak kamień w wodę*. Wszyscy wyszli na zewnątrz, żeby szukać psa w okolicy. Uzupełnij informacje w tekście: wpisz w wyrazach brakujące litery albo uporządkuj ich kolejność, zastąp rysunek wyrazem, rozwiąż rebus.

Mama: Chris, idźcie z Mają w lewo, my z Julkiem pójdziemy w prawo.

Chodź, Juleczku, trzeba sprawdzić tam, na _____ (e k w s u r k)

w _____ , zawsze tam gna, bo czuje koty.

Chris: OK, my sprawdzimy w _____ (a p k u r) po drugiej stronie u _____ y.

Maja: Tato, a potem musimy zobaczyć na _____ (2 a=ó biu o=u) sąsiadów.

W p _____ e jest dziura, więc Fąfel mógł przez nią wejść.

Julek: Mamo, a może jest na _____ ?

Mama: Wszystko możliwe, po _____ (d o r z d e) sprawdzimy jeszcze przy (ch=sk, b=p) i przy _____ (i o k s u k), to jego ulubione miejsca w czasie spacerów.

Julek: I jeszcze przy dużym _____ . Maamoo, spójrz!!!

Chris: Halo, patrzcie! Znalazł się!

Mama: Co za szczęście! Fąfel, jak ty wyglądasz?!

Maja: Wygląda na to, że wylądował w _____ , a potem buszował w ś _____ (ś n u i k i t e m).

Julek: Fąfel, dlaczego uciekłeś, ty niegrzeczny sierściuchu?!

3. Kiedy Fąfel zniknął, Julek, szukając go z mamą, w myślach pisał ogłoszenie o zaginionym psie. Uporządkuj tekst, do którego wkradło się kilka niepotrzebnych wyrazów i błędów logicznych.

Uwaga! W domu zaginął pies!

Wczoraj, 13 października w zimie, po południu szybko wybiegł z domu przy nieznanej ulicy Kingsbridge 17 bezdomny pies rasy nowy terrier. Często wabi się Fąfel, ma dłużej niż 7 miesięcy. Jest biały w rude łaty i łuski, na pysku i trąbie ma brązowe plamki.

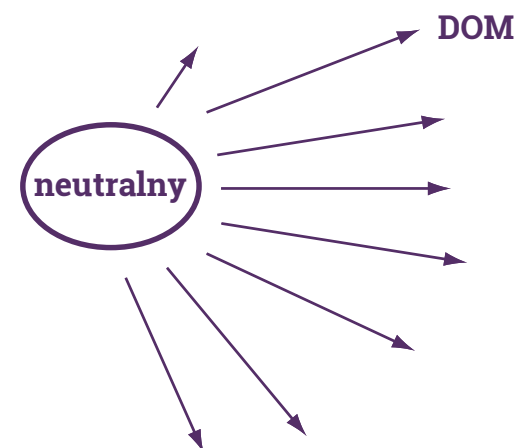
Fąfel jest łagodny i bardzo dziwnie przyjazny, uwielbia się bawić klockami. Zawsze gania koty, łosie oraz wiewiórki.

Ktokolwiek widział i pytał psa, jest proszony o kontakt: + 44 743-834-941

Czekają zmartwione i głodne dzieci.

4. Pogrupuj wyrazy z ramki. Wyrazy neutralne dopisz do strzałek od małego okręgu, do dużego okręgu wpisz zgrubienia.

dom, domisko, psisko, nochal, jezor, bucior, pies, nos, but, paka,
paluch,
paczka, choroba, beka, palec, beczka, ptak, ptaszysko, łapa, łapsko, choróbsko

5. Uzupełnij końcówki wyrazów.

1. r:rz, ł:l

-

w Mancheste....., w lust....., w szko....., w koście....., w met.....,

na sto....., na krześ....., na kol.....,

2. b, f, m, n, p, s, w, z

-

na kanap....., na lamp....., na sedes....., na dywan....., na obraz....., na stadion....., na basen.....,

w Londynie, w Dublinie, w Szczecin....., w Lublin....., w Warszaw.....,

w Krakow....., w Rzeszow....., w szaf....., w zlew....., w wann....., w altan....., w sklep.....,

w okn....., w bram....., w autobus.....,

3. t:c, d:dz

-

na dro....., na komo....., na plaka....., na pocz....., na weran.....

w Belfaś....., w Oksfor....., w mieś....., w klat....., w toale....., w bu....., w szufla.....,

4. **k:c, ch:sz, g:dz** ħ

-

W Pols....., w łazien....., w umywal....., w klat....., w lodów.....,

na dro....., na podłó....., na kuchen....., na pół....., na huśtaw....., na ław....., na dyskote.....

5. **l, j, ś, ć, dź, ź, ń** oraz miękkie **d, g, r** ħ

-

w Angl....., w Szkocj....., w sypialn....., w spiżarn.....,

w restauracj....., w kawiarn.....,

na ws....., na łodz.....,

6. **c, dz, sz, rz/ż, cz** ħ

-

w prac....., w kasz....., w podróż....., w twierdz.....,

na tac....., na klacz....., na wież.....,

7. po wszystkich innych spółgłoskach ħ, ħ i ħ

-

na biurk....., na łózk....., na legowisk....., na komink....., na parasol....., na stołk..., na fotel.....,

na wieszak....., na dworc....., na lodowisk....., na plac..... zabaw, na boisk.....,

w Liverpool....., w Edynburg....., w Bristol....., w Poznan....., w Gdańsk....., w Opolu, w park.....,

w cyrk....., w bank....., w pałac.....

6. Jakie inne zwierzęta, oprócz psa i kota, mogą być naszymi pupilami? Zakreśl je czerwonym kolorem. Wpisz odpowiednie litery w wyrazach.

__omik, pap__ga, szcz__r, jaszcz__rka, je__,

__winka morska, __ipopotam, __iena, p__ła,

__rabąszcz, nosoro__ec, mr__wka, __yrafa,

*t__ __, m__ __a, __ __tw, w__ __, __art, __ __sky

7. Uzupełnij Kartkę z Pamiętnika Wintera. Pamiętaj, że autor pamiętnika zapisuje w nim myśli, wspomnienia i informacje o wydarzeniach, w których brał udział albo je obserwował. Mówi o swoich wrażeniach i emocjach.

.....
miejsce i data

Ostatnio nie miałem czasu opowiadać, bo tyle się działo!

Alek i (kto jeszcze był wtedy na miejscu?)

Najpierw

..... a potem

Nagle (co się stało?)

Wtedy zobaczyłem

i w tej samej chwili Alek

Jeszcze dziś myślę o

Tylko zupełnie nie rozumiem, dlaczego

To był naprawdę

I żeby żyła nam sto lat! Imieniny babci Basi

1. Posłuchaj uważnie czytanego przez nauczyciela tekstu i zaznacz, o których przedmiotach, świętach i miesiącach jest mowa.

2. Przeczytaj, co babcia Basia mówi o tradycji imienin:

W naszej rodzinie wszystkie okazje do świętowania są ważne. Każdy ma swoje święto. Lubię pielęgnować tradycje i chcę, żeby moje wnuki pamiętały o imieninach, bo to jest polski zwyczaj, związany z tradycją chrześcijańską. Każdy człowiek dostaje imię, które odnosi się do jakiegoś patrona, jakiegoś świętego. Młodzież coraz rzadziej obchodzi imieniny, a szkoda, bo tak przyjemnie jest dostawać kwiaty, te prezentowe drobiazgi i przyjmować gości w dniu swojego święta! Zawsze wtedy piekę szarlotkę! Dzieci Kingi na szczęście pamiętają o moich imieninach i zwykle nie zapominają też o Dniu Babci i Dniu Dziadka, dzwonią wtedy do nas z życzeniami, to takie miłe.

Maja i Julek nie mają okazji hucznie obchodzić Dnia Dziecka, bo w Anglii nie ma takiego zwyczaju, ale ja zawsze wysyłam im wtedy jakieś kolorowe upominki, zabawki i czekoladki.

3. Połącz wyrazy w kolumnach.

0. Pielęgnować

1. składać
2. obchodzić
3. piec
4. życzyć
5. z okazji
6. dostawać
7. dzwonić do

- a. szarlotkę
- b. wszystkiego najlepszego
- c. życzenia
- d. tradycje
- e. Dnia Matki
- f. Dzień Dziecka
- g. dziadka
- h. upominki

4. Wpisz wyrazy z ćwiczenia 3 do odpowiedniego zdania.

0. Julek wysyła babci kartkę **z okazji** imienin.

1. Maja raz na miesiąc swoich kuzynów w Polsce.

2. Tata nie imienin, bo w jego kraju nie ma takiej tradycji.

3. Julek dziadkowi wszystkiego najlepszego z okazji Dnia Dziadka.

4. Babcia Basia lubi tradycje. Zawsze opowiada wnukom o różnych zwyczajach.

Grrr Gramatyka

Dałem prezent mojemu najukochańszemu panu!

Kiedy składamy komuś życzenia, mówimy często: Życzę Ci, **żebyś był** szczęśliwy.

Życzę Ci, **żeby spełniły** się Twoje marzenia

Pamiętaj

Po konstrukcji:
Życzę Ci, żeby(ś),
jest zawsze
czas przeszły!

Tak samo, gdy
mówimy:
Proszę cię, żebyś...
Chciałabym, żebyś...

ja – żebym
ty – żebyś
on, ona, ono – żeby

my – żebyśmy
wy – żebyście
oni, one – żeby

5. Sprawdź to sam/sama!

0.

Życzę Ci, żebyś **pojechał** (pojechać) na wakacje tam, dokąd chcesz!

1.

Droga Babciu! Życzymy Ci, żebyś częściej (przyjeżdżać) do nas w odwiedziny!

2.

Chciałabym, żebyście (napisać) teraz dialogi w parach.

3.

Proszę Cię, żebyś (pomóc)* swojemu bratu w pracy domowej.

4.

Chciałbym, żebyś (zadzwoić) do babci Susan.

6. Dokończ razem z Julkiem i Mają życzenia dla babci Basi. Możesz skorzystać ze słów z ramki:

radości, zdrowia, żeby dziadek czasem sprzątał w domu, tęsknimy, szczęścia, żebyś codziennie chodziła na basen, spełnienia marzeń, spokoju, żeby nie bolały Cię plecy, żebyś do nas częściej przyjeżdżała, składamy Ci najserdeczniejsze życzenia, ściskamy

Kochana Babciu!

Z okazji Twoich imienin życzymy Ci dużo

.....
.....

Twoje ukochane wnuki

Maja i Julek

Uwaga!

W listach i e-mailach zawsze piszemy zaimki (słowa typu Ty, Tobie, Ciebie, Wy, Wam, Was) WIELKĄ LITERĄ.

Gratuluję ci pierwszego miejsca!

1. Posłuchaj uważnie tekstu czytanego przez nauczyciela i uzupełnij tabelkę.

Sport indywidualny	Sport zespołowy	Sport zimowy	Sport letni	Sztuki walki

2. Uzupełnij zdania liczbami, podając informacje o sobie.

1. Urodziłam/urodziłem się (dzień, miesiąc, rok).
2. Mam lat/lata.
3. Chodzę do klasy.
4. Zwykle wstaję o
5. Mam
6. Mam cm wzrostu i ważę
7. Mieszkam przy ulicy (numer)
8. (raz/razy) w roku jeżdżę do Polski.

3. Podpisz ilustracje wyrazami z ramki.

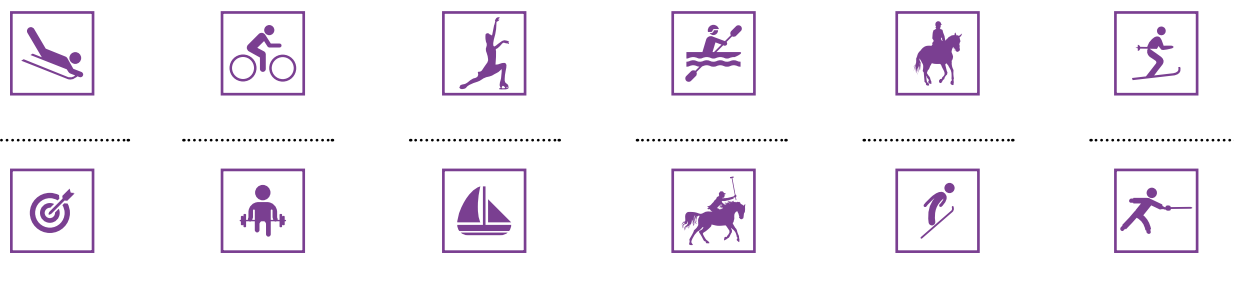

hulajnoga, wrotki, rękawice bokserskie, rolki, rakieta, lotka, korki, czepek, paletka, bramka, deskorolka, łyżwy, narty, gogle

4. Połącz nazwy sprzętów z dyscyplinami.

rakieta	do	biegów narciarskich
kij		siatkówki
piłka		tenisa
kijki		golfa
		hokeja
		krykieta
		badmintona
		nordic walking
		tenisa stołowego

5. Podpisz ilustracje wyrazami z ramki.

podnoszenie ciężarów, żeglarstwo, saneczkarstwo, łucznictwo, polo, kolarstwo, łyżwiarstwo figurowe, narciarstwo, skoki narciarskie, kajakerstwo, jeździectwo, szermierka

6.* Połącz nazwę dyscypliny z odpowiednim zakończeniem.

saneczkar-
kolar-
strzele-
siatkar-
żeglar-
łyżwiar-
kajakar-
jeździe-
koszykar-
narciar-
łuczni-

-ówka

-stwo

-ctwo

Czy wiesz, że...

Lekkoatletyka to jedna z najstarszych dyscyplin sportu, która powstała z obserwacji zachowań pradawnych ludzi. Od zawsze człowiek musiał chodzić, biegać, skakać czy rzucać przedmiotami, żeby polować, szukać pożywienia i bronić się przed dzikimi zwierzętami.

7. Zaznacz dyscypliny, które zaliczamy do lekkoatletyki.

bieg na 60 m chód skok wzwyż bieg z przeszkodami
pływanie skok w dal skok o tyczce kolarstwo rzut młotem
rzut oszczepem skok na bungee rzut dyskiem skok ze spadochronem
pchnięcie kulą

8. Połącz wyrazy w kolumnach.

0. drużyna

1. zawodnik
2. rywal
3. mecz
4. wyścig
5. zwycięstwo
6. bramka
7. remis
8. porażka
9. kibic
10. sędzia

0. grupa sportowa

- A. sportowiec
- B. gol
- C. sukces
- D. kontroluje zawody albo mecz, decyduje o wyniku
- E. na przykład biegi, kolarstwo, żużel
- F. np. piłki nożnej, tenisa, koszykówki
- G. przeciwnik
- H. wynik, na przykład 0:0, 1:1
- I. przegrana
- J. fan, na przykład jakiegoś sportowca albo drużyny

9. Uzupełnij tekst wyrazami w nawiasach w formie dopełniacza. Uważaj na wyrazy *karate* i *judo*!

Maja nigdy nie narzekała na nudę, zawsze miała głowę pełną pomysłów (pomysły) i mnóstwo (energia) Ciągłe potrzebowała (ruch) i dlatego chętnie zgodziła się na propozycję (mama). Mama zapisała Maję do (klub sportowy), w którym były lekcje (gimnastyka) i (taniec), treningi (karate) i (judo). Maja próbowała prawie (każdy sport), ale zwykle po jakimś czasie znajdowała powód do opuszczania (trening).

Na lekcjach karate nie lubiła (kopanie), na jeździe konnej przestraszyła się (koń). W tenisie najbardziej spodobał jej się strój (znana tenisistka). Na gimnastyce artystycznej najpierw chciała używać (piłka), potem (wstążka), a później (skakanka), ale w końcu nie polubiła (żadna rzecz).

Wreszcie połąkła bakcyła (lekkoatletyka), a kiedy wygrała międzyszkolne zawody, w wyobraźni już widziała swoją karierę (wielka sportsmenka).

10. Sprawdź sam/sama!

Uzupełnij zdania odpowiednimi formami liczebników w nawiasach.

0. O której godzinie zaczyna się mecz? O **czwartej** (4).

1. Maja dostała nagrodę za zajęcie (1) miejsca.

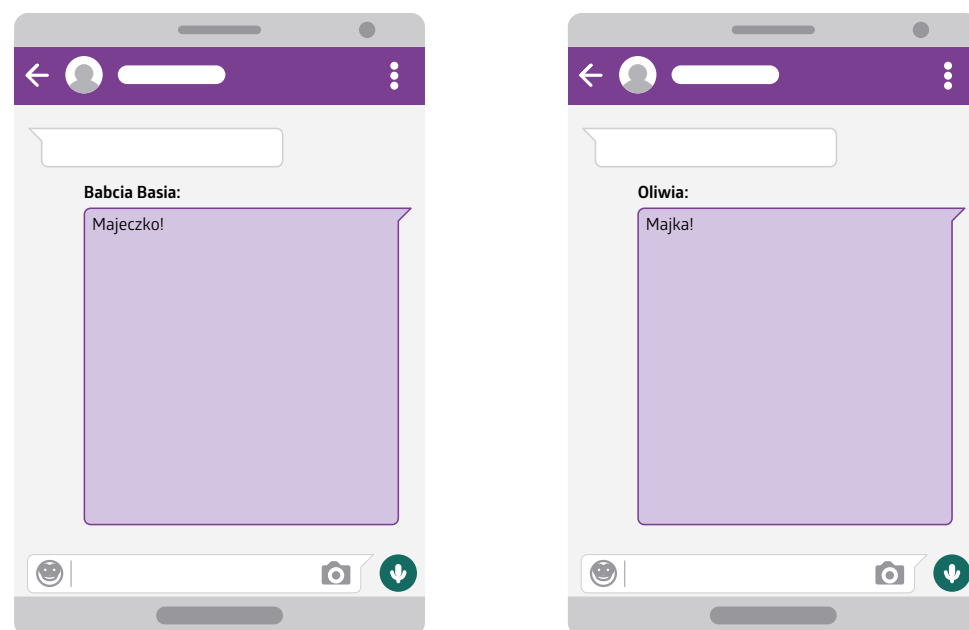
2. Ostatnio w Polsce już w listopadzie spadł (1) śnieg.

3. Julkowi za (3) razem udało się wygrać z tatą w szachy.
4. Babcia Basia (1) w rodzinie zaczęła uprawiać nordic walking.
5. Dziadek umówił się z Julkiem na rozmowę o (7) wieczorem.
6. Na wyścigach konnych Maja kibicowała siwemu koniowi i dżokejowi z numerem (5).
7. Bardzo szybki i uparty chłopiec przed samą metą prześcignął (3) w kolejności biegacza i w ten sposób zdobył medal.
8. Filip został gwiazdą meczu, bo w (2) połowie strzelił 3 gole.

11. Kiedy Oliwia i babcia Basia dowiedziały się o zwycięstwie Mai, napisały do niej na komunikatorach.

Napisz teksty wiadomości. Wykorzystaj poniższe wyrażenia i zwroty, pamiętaj o zmianie formy i dopasowaniu stylu do nadawcy wiadomości:

gratulować, zwycięstwo, wyczyn, być dumnym, niezła kondycja, trening czyni mistrza

12. Podkreślone wyrazy zamień na wyrazy bliskoznaczne z „nie”.

0. Wielu uczniów lubi zajęcia sportowe. Niejedyn uczeń lubi zajęcia sportowe.

1. Tylko kilka dziewczynek przyszło dziś na trening.

2. W naszej okolicy dużo osób uprawia jogging.

3. W Polsce raczej mało wie się o hurlingu.

4. Musisz trochę poćwiczyć technikę rzucania.

Uwaga!

„Nie” z liczebnikami pisze się łącznie.

Julia zajęła nie trzecie, a drugie miejsce. Do ciasta potrzeba nie trzech jajek, tylko czterech.

Wyjątki:

- liczebnik **niejeden** w znaczeniu wiele, na przykład *Niejeden człowiek chciałby być sławny. Próbowałam już niejednej szarlotki, ale żadna nie smakowała mi tak, jak ta babci.*
- zaprzeczenia liczebników nieokreślonych: **niedużo, niemało, niewiele**, na przykład *Dzisiaj niedużo udało mi się przeczytać. Niewiele mam do powiedzenia na ten temat.*

LEKCJA 8

Siema! Wpadniesz do mnie po lekcjach?

1. Zaznacz formę pasującą do podkreślonego wyrazu.

0. Lubię <u>Oliwię</u> .	jej	ja	ona
1. Mam prezent dla <u>taty</u> .	on	nim	niego
2. Raz w tygodniu rozmawiamy z <u>dziadkami</u> .	one	ich	nimi
3. <u>Mamo</u> , dlaczego <u>jesteś</u> smutna?	ty	ciebie	ono
4. Najchętniej spędzam czas z <u>Oliwią i Ewą</u> .	my	nimi	one
5. Julek pomógł <u>starszemu panu</u> z zakupami.	mnie	on	mu
6. Tato, kupiłeś mi i Julkowi to, o co <u>prosił</u> my?	nam	wy	my
7. Dlaczego <u>to</u> dziecko tak krzyczy?	ona	je	ono
8. Bardzo lubię słuchać głosu <u>pani Agaty</u> .	jego	jej	ona

2. W parze z koleżanką albo kolegą zastanów się, czy używacie takich słów albo fraz, które tylko wy rozumiecie, a kiedy ich używacie ani rodzicie, ani nauczyciele nie wiedzą, o czym mówicie. Podajcie przykład takiego słowa i zapytajcie nauczyciela czy nauczycielkę, czy wie, co to znaczy.

Twój przykład:

3. Slang uczniowski jest pełen wyrazów z języka angielskiego. Jak mogłoby to brzmieć po polsku? Wymyśl razem z kolegą czy koleżanką nowe wyrazy.

BFF (od *best friend forever*) –

nerdzić (od *nerd*) –

oldskulowy (od *oldschool*) –

snapować (od *snapchat*) –

tweetnąć (od *tweet*) –

zafollowować (od *follow*) –

4*. W wiadomościach esemesowych i na komunikatorach między kolegami i koleżankami jest dużo skrótów i wyrazów z języka angielskiego. Przepisz je, zastępując wyróżnione frazy wyrazami potocznymi w języku polskim.

1. Siema, ct dziś było w sql? Jest jakiś hw?

Bejbe, spoko, dziś laba.

2. Cze, na kiedy to zadanie z art?

Nwm, ask Julek.

3. Widziałaś na efbe fotę Pauli? Ale fejm!

Paula jest cool!

4. Szukam domu dla koteta! Pls, share!

Omg, ale słodziak!

5. Połącz wyrazy w kolumnach.

0. gra

1. czytanie

2. jazda

3. taniec

4. śpiewanie

5. rysowanie

6. malowanie

7. kolekcjonowanie

8. podróże

9. budowanie

10. surfowanie

11. robienie

na komputerze

na deskorolce (desce)

na pianinie

węglem

komiksów

modeli samolotów

nowoczesny

monet

konna

w internecie

w chórze

po kraju

zdjęć

pastelami

balet

farbami

z klocków

po świecie

ozdób i biżuterii

6. Czy zawsze zgadzasz się na propozycję kolegi czy koleżanki? Czy zawsze masz ochotę na wspólne spędzanie czasu? Jak inaczej powiedzieć „tak”, a jak „nie”? Wpisz zdania w odpowiednie miejsca w tabeli.

Niestety, muszę uczyć się do testu. Wpadniesz do mnie? Może masz ochotę na lody? Jasne! Co robisz w sobotę, spotkamy się? Nie mogę, przepraszam. Pojeździmy razem na rolkach? Super pomysł! Chcesz iść na ten nowy film przygodowy? Chętnie, też chciałam go obejrzeć. Dzięki, bardzo chętnie. No nie wiem, nie lubię takich filmów. Żałuję, ale jadę z rodzicami na wycieczkę. Dziękuję, ale innym razem. Zapraszam cię na moje urodziny. O, super, będę! Dziś nie mam czasu, może jutro?

PROPONOWANIE	ZGODA	ODMOWA

7. Uzupełnij zdania odpowiednimi wyrazami.

0. Zapraszam cię (ty) na lody.
1. Rodzice poszli z (my) do kina na film animowany.
2. Staś zwykle się nie spóźnia, muszę czekać na (on) przed komputerem.
3. Oliwia często do (ja) dzwoni, a ja zwykle piszę do (ona) na czacie.
4. On się strasznie przechwala, w klasie chyba nikt (on) nie lubi.
5. Dziadkowie są super – bardzo lubię jeździć do (oni) na wakacje.
6. Oliwia i Natalka to najlepsze przyjaciółki Mai, ona bardzo (one) lubi.
7. Kiedy Fąfel zaczyna rozrabiać, tata wychodzi z (on) na spacer.
8. Zawsze w weekend mama prosi, żeby przez godzinę jej nie przeszkadzać, mówi, że potrzebuje czasu tylko dla (ona).

8. Jak często surfujesz w internecie? Czego najczęściej używasz, z jakich aplikacji korzystasz? Czy wiesz, co trzeba robić, a czego nie wolno, żeby bezpiecznie korzystać z sieci? Połącz zasady w kolumnach.

Jak być bezpiecznym w sieci

0.	Chroń swoją prywatność!	A.	Nie podawaj swoich danych osobowych, takich jak: imię, nazwisko, numer telefonu czy adres domowy.
1.	Mów, jeśli coś jest nie tak!	B.	Pamiętaj, by traktować innych z szacunkiem. Wyrażaj swoje zdanie, ale nie obrażaj nikogo. Nie reaguj agresją na agresję.
2.	Nie ufaj osobom poznanym w sieci!	C.	Jeśli za długo używasz komputera, tabletu czy smartfona, możesz mieć problemy ze zdrowiem.
3.	Szanuj innych!	D.	Nie umieszczaj w sieci zdjęć, które mogą zaszkodzić tobie czy innym dziś lub za jakiś czas. Jeśli już publikujesz swoje zdjęcia, zaznacz, żeby widzieli je tylko twoi znajomi.
4.	Korzystaj z internetu z umiarem!	E.	Nigdy nie można w 100% zaufać komuś poznanemu w sieci. Nie spotykaj się z osobami poznanymi w internecie. Jeśli ktoś taki zaproponuje ci spotkanie, koniecznie powiedz o tym rodzicom
5.	Nie pokazuj wszystkim każdego swojego zdjęcia!	F.	W sytuacji, kiedy ktoś lub coś cię w internecie zaniepokoi lub wystraszy, koniecznie opowiedz o tym rodzicom lub innej zaufanej osobie dorosłej.

9. Uzupełnij informacje w projekcie własnego blogu.

STRONA GŁÓWNA O MNIE KATEGORIE KONTAKT

<projekt grafiki/zdjęcia>

TYTUŁ:

O **mnie** (kim jestem, ile mam lat, gdzie się uczę, czym się wyróżniam – mówię w dwóch językach, może mam rude włosy albo uwielbiam lody lawendowe?):

Zainteresowania, **hobby** (co lubię robić, co mnie interesuje, jak spędzam wolny czas):

Kategorie (o czym będę pisać):

1. Posłuchaj uważnie czytanego przez nauczyciela tekstu i wypisz te czynności, które występują w tekście i na ilustracji w podręczniku.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Uzupełnij tabelę poprawnymi formami czasownika i ułóż zdanie z każdym czasownikiem.

brać ja biorę ty bier esz on/ona/ono	lecieć ja ty on/ona/ono	znać ja ty on/ona/ono
my wy oni/one biorą	my wy oni/one	my wy oni/one znają
-ę / -esz	-ę / -ysz, -isz	-m / -sz

3. Uzupełnij tabelę poprawnymi formami czasownika wyjmować, a potem wybierz 2 czasowniki z ramki i odmień je.

kibicować, gotować, spacerować, podróżować, serwować, podawać, wstawać		
wyjmować ja wyjmuję [wyjm ować uję] ty wyjmujesz on/ona/ono		
my wy oni/one		

4. Połącz części zdania w kolumnach A i B. Czy pamiętasz nazwy popularnych sportów po polsku? Napisz niżej zdania i podpisz, jaki to sport, używając nazwy z kolumny C.

A	B	C
0. Marcin jest wysoki, dlatego	często ustawia się pod koszem, łapie piłkę i z łatwością rzuca za dwa punkty.	koszykówka
1. Piotrek bardzo mocno		piłka nożna
2. Kasia i Ania nie mają lęku wysokości i bardzo	serwuje, dlatego trudno odebrać jego piłkę.	tenis
3. Oczywiście, że my zawsze	to nie przeleci przez siatkę.	ping-pong
4. Marcin, jak za słabo odbijesz piłeczkę od stołu,	odbijają piłkę mocniej i bardziej precyzyjnie.	wspinaczka
5. Paweł i Piotrek dostali w prezencie nowe rakiety i dzięki nim	kibicujemy piłkarzom z naszego miasta.	siatkówka
	lubią chodzić na ściankę.	

5. Sprawdź to sam/sama! Uzupełnij opis wydarzenia czasownikami w odpowiedniej formie w czasie teraźniejszym.

a) Zaczyna się pierwsza połowa. Mam szczęście, bo dostałem bilet od wujka i
(oglądać) mecz na stadionie razem z wujkiem i kuzynem. Biało-czerwoni pierwsi
(kopać) piłkę. Akcja jest bardzo dynamiczna i już po kilku minutach Błaszczykowski
..... (podawać) do Lewandowskiego, a „Lewy” (strzelać) prosto
do bramki. Jednak tym razem bramkarz przeciwnika jest sprytniejszy. Szybko
(skakać) w lewą stronę i mocno (łapać) piłkę w obie ręce. Siedzimy i szybko
..... (oddychać). Ale emocje!

b) W naszej szkole odbywa się dziś coroczna loteria charytatywna. Maja bardzo chciałaby wygrać książkę z autografem swojego ulubionego podróżnika. Dziewczynka (płacić) za trzy losy, (wyciągać) je po kolei i (sprawdzać)... Pierwszy los – nagroda to tabliczka miętowej czekolady. „Nie lubię takiej” – (myśleć) Maja – „dam ją rodzicom”. Drugi los... Maja (oglądać) go uważnie, ale, niestety, jest pusty, przegrywa. Trzeci... emocje rosną. Mai (pocić się) ręce... Trzeci los na szczęście nie jest pusty! Maja (wygrywać), ale nie jest to nagroda jej marzeń. Ta nagroda to bilet do kina. Maja (cieszyć się), bo przecież lubi kino. Ale nie o tym marzyła. Dlatego (decydować się) poszukać Julka, żeby pożyczyć od niego kilka funtów, bo *nie ma już przy sobie ani grosza*.

6. Opis wydarzenia – pisanie kreatywne. W czasie lekcji przeczytałeś już kilka krótkich opisów wydarzeń: opis wizyty w cyrku, fragmentu meczu piłki nożnej, emocjonującego losowania losów na loterii szkolnej czy zachowania uczniów w klasie Stasia pod nieobecność pani. Teraz wybierz dowolne wydarzenie z życia lub z głowy (to znaczy – wymyśl je sam) i opisz, używając co najmniej 10 (dziesięciu) czasowników, w tym co najmniej 6 (sześciu) z dzisiejszej lekcji i co najmniej 4 (czterech), które zaproponujesz sam. Wymyślaj, pytaj, szukaj – bądź kreatywny / kreatywna!

Grrr Gramatyka

W tym zadaniu stosuj czas teraźniejszy – jak komentator sportowy komentujący na żywo mecz w radiu.

LEKCJA 10

Mniej i bardziej znani Polacy

1. Zakreśl nazwy zawodów, dla których rozmowa z innymi ludźmi jest najważniejszym elementem pracy.

dziennikarz aktor lekarz informatyk
nauczyciel kierowca autobusu architekt muzyk psycholog
strażak modelka krawiec inżynier
polityk archeolog urzędnik

2. Dowiedz się, jak najwięcej od koleżanki czy kolegi na temat tego, co:

- je i pije,
- robi codziennie po lekcjach,
- widział/widziała podczas ostatnich wakacji.

Na każdy temat masz 2 minuty i musisz zadać przynajmniej 6 pytań.

3. Połącz wyrazy i wyrażenia w kolumnach.

0. autor	A. wierszy i książek dla dzieci
1. reżyser	B. gier komputerowych
2. konstruktor	C. oryginalnych wynalazków
3. kierowca	D. filmów przygodowych
4. malarka	E. portretów
5. prezenterka	F. praw fizyki
6. odkrywca	G. samochodów wyścigowych
7. mistrz	H. zawodów sportowych
8. projektantka	I. programów telewizyjnych
9. twórca	J. młodzieżowych ubrań
10. autor	K. tekstów piosenek

4. Wpisz wyrazy w odpowiedniej formie.

Ilu jest znanych Polaków? Trudne pytanie, ale w historii nie brakuje (osoba) z naszego kraju, które rozpoznaje się na całym świecie.

Zacznijmy od(naukowiec): Mikołaj Kopernik opracował teorię heliocentryczną, Jan Heweliusz jako pierwszy stworzył mapę Księżyca, a profesor Aleksander Wolszczan, radio-astronom, jest odkrywcą (pierwsza planeta pozasłoneczna).

Historia Polski ma też wielu (bohater), jak Irena Sendlerowa, która w czasie drugiej wojny uratowała około 2500 (żydowskie dziecko), rotmistrz Witold Pilecki, i Jan Karski, którzy w czasie drugiej wojny światowej byli autorami (raport) z obozu koncentracyjnego i getta.

W Europie i na świecie mówi się o filmach (polski reżyser), jak: Krzysztof Kieślowski, Agnieszka Holland czy Krzysztof Zanussi, o muzyce (kompozytor), takich jak: Krzysztof Penderecki, Stanisław Moniuszko, Ignacy Paderewski, ale i o przebojach (muzyk jazzowy), Urszuli Dudziak i Michała Urbaniaka.

Wśród (pisarz) z Polski wymienia się nie tylko (laureat) Nagrody Nobla, ale też Andrzeja Sapkowskiego i Stanisława Lema – (najślawniejszy autor) fantastyki.

Na podstawie: <https://expo2022.uml.lodz.pl/polska/znani-polacy/>

Grr Gramatyka

Wyrazy *kto, co, który, jaki, kiedy, gdzie, jak, którędy, skąd, dokąd, ile, czyj, czy* są potrzebne, żeby zbudować pytania. Często trzeba zmienić ich formę albo dodać „mały wyraz”, żeby pytanie było poprawne.

Kogo ze swojej klasy lubisz najbardziej?

O czym jest ta książka?

Jakie wolisz lody – truskawkowe czy czekoladowe?

Którego zeszytu z serii brakuje w twojej kolekcji?

Którędy najszybciej dojść do parku?

5. Wymyśl pytania, rozpoczynające się od podanych wyrazów.

0. **Kto** jest twoim najlepszym przyjacielem?/ ... często do ciebie dzwoni?

1. Co
2. Która
3. Jakie
4. Dokąd
5. Czyj
6. Któremu
7. O kim
8. Kiedy
9. Jak często
10. Ile

6. Połącz początek pytania z zakończeniem.

0. Z kim

1. Do kogo

2. Komu

3. Kim

4. O czym

5. Czego

6. Co

7. Gdzie

8. Której

9. Ile

10. Kiedy
- A. często się spotykasz?

B. pory roku nie lubisz najbardziej?

C. chciałaś być, kiedy byłaś dzieckiem?

D. wczoraj pomogłeś?

E. się boisz?

F. najchętniej spędzasz wakacje?

G. marzysz?

H. masz urodziny?

I. jesteś bardziej podobna – do mamy czy do taty?

J. znasz języków?

K. najbardziej lubisz w swoim przyjacielu?

7. Przeczytaj uważnie odpowiedzi znanych Polaków na pytanie, co czytali, kiedy byli dziećmi.

Co czytali w dzieciństwie?

A. Ewa Dałkowska, aktorka

Wcześniej przeszłam na dorosłe książki. Ale to, co zrobiło na mnie największe wrażenie, to *Królowa śniegu* Andersena – opowieść o tym, jak chłopcu do serca wpadł kawałek lodu. [...]

B. Juliusz Machulski, reżyser

Ludzie dzielą się [...] na tych, którzy w dzieciństwie czytali *Kubusia Puchatka*, i na tych, którzy preferowali *Małego Księcia*. Ja czytałem *Kubusia Puchatka*, jest on bowiem pozytywny i zabawny [...]. Poza tym dużo czytałem Niziurskiego, *Tomka Wilmowskiego* zaś czytałem pod ławką na lekcji fizyki, jako że w szkole było nudno. Lubiłem również *Dzieci z Bullerbyn*.

C. Wisława Szymborska, poetka

Jeszcze nie umiałam czytać, a już znałam na pamięć – dzięki mamie i ojcu – *O krasnoludkach i sierotce Marysi* Konopnickiej. Uwielbiałam tę książkę i stałe zmuszałam rodziców, żeby czytali mi ją na nowo. [...] Gdy już nauczyłam się sama czytać, moją ukochaną książką stał się *Dziadek do orzechów*, fascynujące przygody księżniczki Pirlipaty, Króla myszy i księcia zaczarowanego w dziadka do orzechów. Niezwykłe przeżywałam ich przygody [...].

D. Artur Żmijewski, aktor

[...] Najchętniej czytałem *Pinokia*, wielokrotnie, zawsze do niego wracałem. Dlaczego? Dziś nie potrafię tego wytłumaczyć. Po prostu bardzo lubiłem *Pinokia*.

E. Czesław Miłosz, pisarz

W Szetejniach, gdzie się urodziłem, był [...] cały kufer książek z dzieciństwa mojego ojca. [...] Trudno mi powiedzieć, ile miałem lat, kiedy czytałem *Selmę Lagerlöf*, bardzo się zachwyciłem

przygodami Nilsa Holgerssona (w polskim przekładzie Mortkowiczowej ma to tytuł *Cudowna podróż*). [...]

„Guliwer” 1992, nr 6 i 1996, nr 5

8. Odpowiedz na pytania.

	Ewa Dałkowska, aktorka	Juliusz Machulski, reżyser	Wisława Szymborska, poetka	Artur Żmijewski, aktor	Czesław Miłosz, pisarz
0. Kto był pod wrażeniem jednej z baśni Andersena?	X				
1. Kto lubił przygody zabawnego misia i jego przyjaciół?					
2. Kto wiele razy słyszał albo czytał tę samą książkę?					
3. Kto czytał książki w szkole na lekcji?					
4. Kto miał w domu bardzo dużo starych książek?					
5. Kto samodzielnie czytał swoją ulubioną książkę?					

9. Które z wymienionych w rozmowach książek znasz?

Czy pamiętasz, jaką książkę czytali ci rodzice, kiedy jeszcze samodzielnie nie umiałeś/umiałaś czytać?

Jaka jest teraz twoja ulubiona książka? Opowiedz o niej kolegom i koleżankom.

LEKCJA 11

Co w trawie piszczy?

1. Posłuchaj uważnie czytanego przez nauczyciela tekstu i do nazw podanych w liczbie pojedynczej dopisz nazwy w liczbie mnogiej.

dziesięć		dziupla	
sowa		jeleń	
dzik		drzewo	
wiewiórka		mrowisko	
dąb			
żołędź			

2. Połącz informacje z kolumn i przepisz zdania.

A	B
Ania lubi wiśnie i czereśnie. Piotrek uwielbia arbuzy. Marek lubi jeść gruszki i jabłka. Marysia mówi, że nie lubi owoców!	Może je zrywać w sadzie u cioci w Polsce. Musi uważać na pestki. Może woli warzywa? Są bardzo soczyste i orzeźwiające.

*Czy wiesz że...?

Nie wszystkie wyrazy tworzą liczbę mnogą dzięki transformacji. Czasem potrzebny jest zupełnie nowy wyraz.

To jest miły **człowiek**. – To są mili **ludzie**.

Pamiętam, kiedy Fafel miał **rok** i był małym **słodziakiem**. Zanim skończy 2 **lata**, będzie już całkiem dorosłym psem.

3. Dopisz wyraz w liczbie mnogiej.

To jest... / To są...	
marchewka	
śliwka	
ziemniak	
jabłko	
drzewo	
drewno	
arbuzy	
cytryny	
banany	
wiśnie	
czereśnie	
pomarańcze	

4. Posłuchaj uważnie, co mówi nauczyciel. Wpisz odpowiednie końcówki wyrazów.

Julek mówi mamie:

„W sklepie nie było ani arbuzy ____, ani banany ____, ani marchew ____. Nie było też jabł ____, ani grusze ____. Kupiłem dwa pudełko ____, lod ____, dwie paczki ciasteczek ____, pięć paczek ____, pięć puszek ____, coli.”

Jak myślisz, czy to możliwe, że w sklepie nie było żadnych owoców ani warzyw? Co odpowie mama?

Oj, Julku, Julku! ...

5. Sprawdź to sam/sama!

Mam jeden...	Mam jednego...	Mam jedną...	Mam jedno...	Mam dwa...	Mam dwie...	Mam pięć...
	czerwonego pomidora					żółtych bananów

sok owocowy / kwaśne jabłko / dojrzałą brzoskwinie / soczyste gruszki / czerwone pomidory / soczystych gruszek / ~~czerwonego pomidora~~ / ~~żółtych bananów~~ / dojrzałe brzoskwinie / soczystą gruszkę / żółtego banana / kwaśne jabłka / dojrzałych brzoskwiń / żółte banany / kwaśnych jabłek

6. Odpowiedz na pytania.

Ile widzisz...

...nietoperzy? (2) Widzę dwa nietoperze.

- sów? (1)
- żołędzi? (3)
- wiewiórek? (5)
- drzew? (1)
- dziupli? (2)
- orzechów? (15)

7*. Uzupełnij tabelę.

1 jeden / jedna / jedno	2, 3, 4, 22, 23, 24, x2, x3, x4 dwa / dwie, trzy, cztery	5 + (bez x2, x3, x4), dużo, kilka, trochę, mało...
To jest... Tu siedzi / stoi...	To są... Tu siedzą / stoją...	To jest... Tu siedzi... / stoi...
	Lubię... / Znam... / Widzę...	Nie lubię... / Nie znam... / Nie widzę...
szpak wilk	jeże drzewa	niedźwiedzi
sarna		sów saren
mrowisko		
Uważaj na a		ę
dąb	dęby	dębów
ząb	węże	węży
Uważaj na regularną redukcję -e- i -ie-	piesy, czwarteki	piesów, czwarteków
pies	psy	psów
	mchy	
czwartek	poniedziałki	wtorków

8. Ułóż 5 zdań z 5 (pięcioma) wyrazami z tabeli z ćwiczenia 7 (siódmego). Niech te zdania stworzą mikroopowiadanie o zwierzętach.

LEKCJA

12

Droga Pani Agato, czy mogłaby mi Pani pomóc?

1. Julek poprosił mamę, żeby pomogła mu napisać list do pani Agaty. Oczywiście, pomogła, ale powiedziała:

Pomóż Julkowi.

☐

Myślę, że Dublin to miasto, które ma wiele atrakcji dla dzieci w naszym wieku.

☐

Droga Pani Agato, będę wdzięczny za pozytywną odpowiedź, bo Dublin to moje marzenie.

☐

Droga Pani Agato,

☐

Z poważaniem,
Julek

☐

piszę do Pani, żeby zgłosić swój pomysł wycieczki szkolnej. Chciałbym zaproponować, żebyśmy polecili do stolicy Irlandii.

4

Są tam wspaniałe parki, w których można spędzić czas wśród pięknej przyrody, fascynujące muzea, dzięki którym można poznać historię.

☐

Jest tam także specjalne muzeum dla dzieci, w którym moglibyśmy poznawać prawa fizyki i nauczyć się dużo o nowoczesnych technologiach.

Wskaż fragmenty listu, które są typowe dla listu do osoby dorosłej. Pomyśl, co musiałbyś/ musiałabyś zmienić, gdybyś pisał/pisała do kolegi lub koleżanki?

2. Dokończ zdania. Spróbuj dopisać jak najwięcej wyrazów!

0. – Co Państwo chcieliby zamówić?
– Chcielibyśmy **dużą porcję makaronu z sosem pomidorowym**.

1. – Kto chciałby pojechać do Kenii?

– Na pewno ktoś, kto chciałby

2. – Z kim chciałbyś/chciałabyś pojechać nad Morze Bałtyckie?

– Chciałbym/chciałabym pojechać z

3. – O czym chcielibyście/chciałybyście porozmawiać z najważniejszymi politykami na świecie?

– Chcielibyśmy/Chciałybyśmy porozmawiać z nimi o

.....

3. Zdecyduj, które słowo pasuje.

- a) Państwem / państwem
Islandia nie ma granicy lądowej z żadnym innym
Czy mogę chwilę z porozmawiać?

- b) Państwa / państwa
Symbolem tego jest zielona koniczyna.
Nie znam tych, pierwszy raz ich widzę.

- c) Państwa / państwa
Jadę do, które jest znane z pięknych plaż.
Już do jadę, będę za pięć minut.

- d) Państwem / państwami
Czy wiesz, z iloma graniczy Polska?
Spotkanie z Kowalskimi będzie jutro.

- e) państwie / Państwu
Myślę o bardzo serdecznie.
Myślę o, którego flaga jest biało-czerwona.

- f) państwo / Państwa
Lubię to, bo ludzie są tu bardzo mili i otwarci.
Lubię Ciumków, bohaterów książki Pawła Beręsewicza.

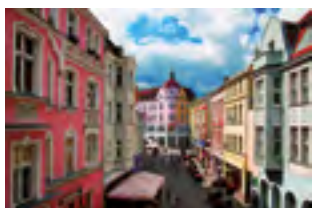
4. Wyrazy państwo / Państwo mają inne znaczenie, a czasem mają też inne formy gramatyczne. Wykonaj ćwiczenie nr 6 i znajdź te różnice. Uzupełnij tabelkę. Skorzystaj z form z ćwiczenia 5.

	LICZBA POJEDYNCZA	LICZBA MNOGA
MIANOWNIK Co to jest?	To jest państwo polskie.	To są państwa europejskie
DOPEŁNIACZ Dokąd jedziesz?	Jadę do polskiego.	Jeździmy do państw europejskich.
CELOWNIK Komu dziękujesz?	Dziękuję państwu polskiemu.	Dziękuję państwom europejskim.
BIERNIK Co masz?	Mam paszport polskiego.	Oni mają paszporty państw europejskich
NARZĘDNIK Z kim negocjują?	Negocjują z polskim.	Negocjują z europejskimi.
MIEJSCOWNIK O kim rozmawiają?	Rozmawiają o polskim.	Rozmawiają o państwach europejskich.

	PAN RUSINEK, PANI RUSINEK, PAŃSTWO RUSINKOWIE	PAN CIEKAWSKI, PANI CIEKAWSKA PAN I PANI CIEKAWSCY
MIANOWNIK Kto to jest?	To są Państwo Rusinkowie	Ciekawscy
DOPEŁNIACZ Do kogo jedziesz?	Jadę do Państwa Rusinków	Ciekawskich
CELOWNIK Komu dziękujesz?	Dziękuję Państwu Rusinkom	Ciekawskim
BIERNIK Kogo znasz?	Znam Rusinków	Ciekawskich
NARZĘDNIK Z kim rozmawiasz?	Rozmawiam z Rusinkami	Ciekawskimi
MIEJSCOWNIK O kim rozmawiają?	Rozmawiam o Rusinkach	Ciekawskich
WOŁACZ Kto to przyszedł!	O, Państwo ...! Rusinkowie	Ciekawscy

Zwykle piszemy państwo polskie, państwo brytyjskie itd., ale ze względów emocjonalnych, uczuciowych, grzecznościowych możemy stosować wielkie litery. Jednak zawsze piszemy – Polska, Wielka Brytania, Anglia, Irlandia, Szkocja, Walia, Białoruś, Czechy, Litwa, Niemcy, Rosja, Słowacja, Ukraina.

5. W tym ćwiczeniu przeczytasz hasła promocyjne wybranych polskich miast i województw. Najpierw pracuj sam. Spróbuj połączyć informację z kolumny A z informacją z kolumny B. Potem porozmawiajcie w klasie o tym, które hasła najbardziej zachęcają do wizyty i dlaczego. A może są wśród nich takie, które wam się nie podobają?

A	B
Śląskie – pozytywna energia 	Skarbem tego regionu jest dzika przyroda.
Gdańsk – morze możliwości 	Z tym województwem związane są tajemnicze legendy o Babach-Jagach latających na miotłach, które spotykają się na Łysej Górze.
Świętokrzyskie czaruje 	Hasło sugeruje, że w tym mieście możesz zrobić dużo ciekawych rzeczy. Mówi też o lokalizacji miasta.
Lubuskie – warte zachodu 	Hasło pozwala nam domyślić się, że to województwo leży blisko Niemiec. Ma też drugi sens... po prostu sugeruje, żeby się tym województwem zainteresować.
Mazowsze – serce Polski 	Ten region uważany jest za energetyczne centrum Polski, bo jest tam wiele kopalni.
Podlaskie – zasilane naturą 	Tu mieści się stolica Polski, czyli Warszawa.

LEKCJA 13

A w rodzinnym domu mojej mamy...

1. Posłuchaj uważnie czytanego przez nauczyciela tekstu i zaznacz, która odpowiedź jest poprawna.

1. Jakie ciasta je się zwykle w Polsce w czasie świąt Bożego Narodzenia?

mazurek

babka

makowiec

pierniczki

2. Jakie potrawy podaje się na wigilii?

kotlet schabowy

pierogi z mięsem

zupa grzybowa

3. Ile jest tradycyjnych potraw na wigilijnym stole?

dwanaście

dwadzieścia

dziesięć

4. Gdzie Święty Mikołaj zostawia prezenty?

5. Ile dni trwają święta Bożego Narodzenia w Polsce?

trzy

cztery

dwa

6. Wpisz odpowiednią końcówkę.

-e

-y

-i

barszcz.....

kotlet.....

mazurk.....

pierog.....

makowc.....

2. Przeczytaj, co mama i tata mówią o wielkanocnych tradycjach.

Moim ulubionym świętem jest Wielkanoc, ponieważ bardzo lubię wiosnę, to moja ulubiona pora roku.

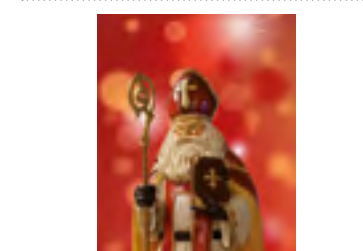
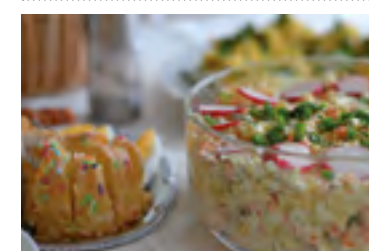
Mieszkam w Anglii od 15 lat i przyzwyczałam się, że niektóre tradycje i zwyczaje są inne. W Polsce w wielkanocną sobotę, przygotowuje się specjalny **koszyk**, nazywany święconką, do którego wkłada się **pisanki** (kolorowe, pomalowane wcześniej jajka ugotowane na twardo), chleb, sól, czasem kiełbasę i kawałek **babki** (czyli takiego wielkanocnego ciasta) oraz cukrowego **baranka**. Z koszykiem idzie się do kościoła na święcenie pokarmów. W wielkanocną niedzielę wszyscy jedzą pyszne i bardzo obfite śniadanie, na które je się nawet zupę – żurek oraz **mazurka** (to wielkanocne ciasto).

W Anglii nie ma tradycji śniadania **wielkanocnego**, ale robi się rodzinne pikniki i co najważniejsze, organizuje się w ogrodzie **polowanie na czekoladowe** jajka oraz toczenie jajek z górk! Wielkanocny zajączek przynosi drobne prezenty.

Kiedy pierwszy raz przyjechałem do Polski, dowiedziałem się, że polskie dzieci mają za to **lany poniedziałek** (czyli **śmigus-dyngus**), dzień, w którym mogą bez ograniczeń oblewać wszystkich naokoło wodą, zawsze jest przy tym dużo zabawy.

3. Dopasuj wyrazy do przedmiotów i symboli.

koszyk wielkanocny, bombka, zajączek, karp, baranek, Mikołaj, śniadanie wielkanocne, opłatek, malowanie pisanek, prezenty, choinka, mazurek, jemiota, pierniczki

4. Które ze słów kojarzą ci się z Bożym Narodzeniem, a które z Wielkanocą?

5. Wpisz wyrazy do odpowiedniego zdania (jedno słowo jest zbędne).

opłatkiem, **całują się**, piecze, czeka na, choinkę, rozpakowuje, bombka

0. Mama i tata często w czasie Świąt **całują się** pod jemiolą!

1. Julek zawsze z niecierpliwością przyście Mikołaja, a potem bardzo szybko prezenty.

2. Przed kolacją wigilijną cała rodzina dzieli się i składa sobie życzenia.

3. Natalia uwielbia razem z braćmi ubierać dopiero dwudziestego czwartego grudnia.

4. Babcia Basia zawsze wiele różnych ciast i wszystkie wychodzą przepyszne!

Grrr Gramatyka

Gdy opowiadamy o tradycjach lub zwyczajach albo po prostu mówimy o czymś ogólnie (generalnie), używamy form **bezosobowych**. Bezosobowy to znaczy, że nie wskazuje konkretnej osoby, która coś robi lub robiła, a zwraca uwagę na to, co ktoś robi/robił.

W Polsce na święta wielkanocne **maluje się** pisanki. (To znaczy, że ludzie, osoby, członkowie rodziny malują pisanki, ale nie mówimy w tym zdaniu, **kto** konkretnie to robi).

W rodzinnym domu mojej mamy zawsze **jadło się** dużo owoców i warzyw. (To znaczy, że członkowie rodziny jedli dużo owoców, ale nie mówimy konkretnie, czy to była mama, czy babcia, mówimy ogólnie, generalnie).

6. Sprawdź to sam/sama!

0. W czasie Świąt w każdym domu **gotuje się** dużo różnych potraw.

1. W czasie pikniku zwykle (siedzieć) na kocu na trawie.

2. W dzisiejszych czasach dużo (mówić) o ochronie środowiska.

3. Mama mówiła, że jak była mała, to u niej w domu bardzo często (śpiewać).

4. Kiedyś nie było komputerów, więc nie (grać) w gry komputerowe.

7. Napisz (i narysuj) kartkę z okazji Świąt.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Uwaga, Uwaga!
Musisz dodać
wyraz **się**.

LEKCJA 14

Stęskniłam się za tobą, Majeczko!

1. Posłuchaj uważnie czytanego przez nauczyciela tekstu i zaznacz, o których słowach, znakach i imionach jest mowa.

Wpisz swoje imię i jego zdrobnienie w drugim rzędzie, jeśli istnieje taka forma! Dopasuj imiona do zdrobnień. Na przykład Katarzyna to Kasia, Piotr to Piotrek.

?	!	;	:
,	,	.	.
Joanna	Kuba	Zuzia	Joasia
Zuzka	Jakub	Asia	Zuzanna
			
kwiatuszek	żabka	krówka	książeczka
rzeczka	kamyczek	żółwik	kluczyk

2. Przeczytaj, co babcia Basia powiedziała Julkowi na temat przyjaźni.

Przyjaźń to taki związek między ludźmi, który opiera się na **sympatii**, **szacunku**, **lojalności**, **zaufaniu**, **solidarności**, zrozumieniu i wspólnych zainteresowaniach. O przyjaciela trzeba dbać, spędzać razem czas, pomagać sobie nawzajem i wybaczać sobie błędy.

Prawdziwy przyjaciel to taki, **na** którym mogę **polegać**, gdy mam jakiś problem. Mogę mu **zaufać** i powierzyć swoje tajemnice. To ktoś, kto stoi za mną murem, jest po mojej stronie. Tak jak moja Zosia. Dobry przyjaciel powinien być **szczerzy**! A gdy go nie widzę, to zawsze za nim tęsknię, mam ochotę spędzać z nim czas i opowiadać mu o różnych sprawach. To ktoś, z kim umiem żartować i **z kim można konie kraść**!

3. Połącz wyraz z definicją.

0. szacunek

1. zaufanie
2. solidarność
3. szczerłość
4. sympatia

- a. to, że zawsze stoję za kimś murem, stoję po czyjejs stronie
- b. to, że mówię prawdę nawet, jeśli jest to trudne
- c. to, że kogoś lubię
- d. to, że komuś ufam i mogę wszystko powiedzieć

e. to, że uważam, że poglądy innych są ważne

4. Ułóż zdania – rozsypanka.

1. na Prawdziwy polegać to kim przyjaciel ktoś mogę,
.....
2. zaufać mojemu o Mogę przyjacielowi wszystkim mu i powiedzieć
.....
3. nie Gdy mojego widzę przyjaciela, za tęsknię zawsze nim.
.....
4. i Prawdziwy być i przyjaciel powinien szczerzy lojalny.
.....

5. Wpisz wyrazy do odpowiedniego zdania. Uwaga, dwa wyrazy są zbędne (niepotrzebne).

przyjaciel, koleżanek, znajomy, przyjaciółki, kolegów, znajoma

Mam dwie najlepsze – Martę i Emili. Mówimy sobie o wszystkim i spędzamy ze sobą dużo czasu. Nigdy nie mam ich dość.

W mojej klasie mam wiele sympatycznych i
Lubię całą moją klasę i cieszę się, że jedziemy razem na wycieczkę!

Pani Maria to mojej mamy. Wiem, że mama za nią nie przepada, ale zawsze jest dla niej miła i rozmawia z nią kulturalnie.

.....
* to idiom, który oznacza, że jest to taka osoba, z którą można razem robić wszystko i zawsze jest fajnie

W języku polskim są trzy określenia na angielskie słowo *friend* – przyjaciel, znajomy i kolega. *Przyjaciel/przyjaciółka* to ktoś, kto jest najbliższy, zwykle mamy dwóch, trzech najlepszych przyjaciół, osoby, na które możesz liczyć w każdej sytuacji. *Znajomy/znajoma* to ktoś, kogo znasz, może to być przyjaciel twojego przyjaciela. *Znajomi* są wśród naszych *friends* na przykład na facebooku. *Kolega/koleżanka* to ktoś, z kim chodzisz do klasy, szkoły, ktoś, kogo znasz z zabaw w swojej okolicy. Jest jeszcze słowo *kumpel/kumpelka*, które oznacza dobrego kolegę, dobrą koleżankę, z którymi lubisz spędzać czas. Jest to słowo potoczne (nieoficjalne), ale ja je bardzo lubię!

LEKCJA 15

Jeśli czegoś nie ma w internecie...

1. Posłuchaj uważnie czytanego przez nauczyciela tekstu i połącz rysunki z podanymi wyrazami.

okładka książki

rysunek

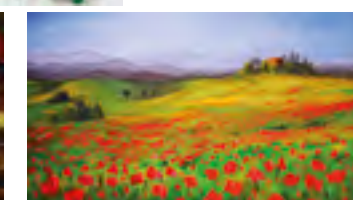
rzeźba

portret

pejzaż

plakat

martwa natura

2. Co to jest sztuka? Wymyśl i napisz swoją własną definicję.

Moim zdaniem sztuka to

Dobrrra wiadomość!

Słowo MUZEUM (i inne słowa, które kończą się na -um) nie odmienia się w liczbie pojedynczej, czyli nie musisz zmieniać końcówek! Mówimy: *To jest ciekawe muzeum. Idę do muzeum. Znam świetnie muzeum. Rozmawiam o tym muzeum. Byłem w muzeum.*

Uwaga, Uwaga!

W liczbie mnogiej jest zmiana: W Londynie są ciekawe muzea. Lubię chodzić do muzeów. Dziadek Janek był w wielu muzeach.

3. Jakie inne słowa zakończone na -um znasz?

.....
.....
.....
.....
.....

4. Podziel opinie i wyrażenia na pozytywne, negatywne oraz neutralne. Wpisz zdania do tabelki.

To jest niesamowite!

To nie jest w moim stylu.

To jest przepiękne.

Bardzo mi się to podoba, **bo** lubię oglądać portrety.

Ten obraz jest odpychający.

To najpiękniejsze dzieło sztuki, jakie kiedykolwiek widziałem/widziałam!

Ten obraz jest mi obojętny, **bo** nie mam zdania na temat sztuki abstrakcyjnej.

Ten obraz przypomina mi obrazek, który wisi w moim pokoju na ścianie.

Nie mam zdania na temat sztuki tego artysty.

Nie podoba mi się jego styl, **dlatego że** artysta używa tylko ciemnych kolorów.

Myślę, że to jest najdziwniejszy obraz, jaki widziałem/widziałam.

Ten obraz jest wspaniały, **ponieważ** ma wesołe kolory.

+ Jeśli coś mi się bardzo po- doba, to mówię:	- Jeśli coś mi się nie podoba, to mówię:	+/- Jeśli nie mam zdania, to mówię:

5. Wstaw wyrazy do zdań:
**zapamiętać, zapomniałam, przypomniała sobie, dowiedzieliśmy się,
wyobrazić sobie, nauczyliśmy się**

0. Byliśmy z klasą w muzeum i **dowiedzieliśmy się** wielu ciekawostek na temat sztuki współczesnej.
1. Zupełnie, że jutro jest test z historii, muszę dziś powtórzyć materiał.
2. Maja uczy się francuskiego i próbuje wszystkie nieregularne czasowniki.
3. Mama o imieninach cioci Gosi dopiero wieczorem, ale zdążyła zadzwonić i złożyć jej życzenia.
4. Wczoraj na lekcji nowych terminów związanych z geografią.
5. Marta oglądała w galerii piękny portret pewnej śpiewającej kobiety i próbowała, jak brzmiał jej głos.

Wyrażanie własnej opinii.
Dlaczego dany obraz ci się podoba?
Ponieważ...
Dlatego że ...
Z uwagi na...
Ze względu na...

6. W Muzeum Narodowym w Warszawie i Krakowie można znaleźć takie oto obrazy: „Bociany” Józefa Chełmońskiego, „Dziewczynkę z chryzantemami” Olgi Boznańskiej, „Dziwny ogród” Ludwika Mehoffera, „Żydówkę z pomarańczami” Aleksandra Gierymskiego oraz „Helenkę z wazonem” Stanisława Wyspiańskiego. Poszukaj zdjęć tych dzieł w internecie, wybierz i opisz jeden obraz, który szczególnie ci się spodobał. Przy opisie użyj kilku z następujących fraz:

- Na pierwszym planie widzimy / możemy zobaczyć....
- Na drugim planie jest / znajduje się....
- W górnym / dolnym / prawym / lewym rogu obrazu widzimy...
- Po prawej / po lewej stronie...
- W tle można zauważyć....
- Kolory są....
- Tematem obrazu jest...
- Wybrałem/wybrałam ten obraz, ponieważ....
- Ten obraz zaniepokoił mnie, dlatego że...
- Największe wrażenie zrobiło na mnie...
- Patrząc na ten obraz, czuję...
- W obrazie ujęło mnie...
- Podoba mi się w nim to, że...

Aleksander Gierymski „Żydówkę z pomarańczami” Muzeum Narodowe w Warszawie

LEKCJA 16

Naprawdę warto

1. Posłuchaj uważnie czytanego przez nauczyciela tekstu i połącz definicję z wyrazami.

0. **ktoś, kto wymyśla dialogi w filmie**

1. film animowany
2. ktoś, kto jest główną postacią w jakimś filmie
3. ktoś, kto jest najważniejszą osobą na planie i o wszystkim decyduje
4. ktoś, kto odgrywa jakąś rolę
5. film dokumentalny
6. film obyczajowy/dramat
7. film familijny

- a. film mówiący o życiu, poważnych problemach
- b. oparty na faktach
- c. reżyser
- d. **scenarzysta**
- e. bohater/bohaterka
- f. kreskówka
- g. film dla całej rodziny
- h. aktor/aktorka

Uwaga, uwaga!

Słowo **bohater** ma dwa znaczenia:

- po pierwsze, oznacza osobę, która zrobiła coś niezwykłego, walecznego dla swojego kraju (*a hero*),
- po drugie, bohater może oznaczać postać w filmie lub w książce (*a character, a protagonist*)

2. Przeczytaj, co mama mówi o swoim hobby.

Uwielbiam oglądać filmy zarówno w kinie, jak i w telewizji. Czasem oglądam też na swoim laptopie albo nawet w komórce, ale najbardziej lubię magię srebrnego ekranu – tę atmosferę, wielki ekran i świetny dźwięk. Mój mąż mówi, że jestem kinomanką! Nie jestem wybredna, lubię komedie romantyczne, na których się wzruszam, ale też filmy dokumentalne, z których mogę się czegoś ciekawego dowiedzieć. Czasem mam ochotę obejrzeć jakiś film kryminalny i rozwiązać jakąś zagadkę, a czasem pobać się i przestraszyć, oglądając jakiś klasyczny horror. Lubię też ekranizacje znanych powieści. Nie przepadam za to za kinem akcji, bo nie lubię pościgów samochodowych, ani nie bawi mnie SF, bo jest za mało realistyczne. Z dziećmi często oglądamy kreskówki – te polskie, które ja jeszcze pamiętam z czasów dzieciństwa, oraz te współczesne animacje, które często są wręcz genialne. Moja ulubiona to „Shrek”, Maja śmieje się ze mnie, że to już przestarzałe!

3. Połącz części zdania w kolumnach.

Mama mówi, że lubi...

0. **wzruszać się,**

1. dowiedzieć się czegoś
2. rozwiązać zagadkę
3. bać się,
4. oglądać z dziećmi
5. oglądać

- a. ekranizacje znanych powieści
- b. gdy ogląda horrory
- c. współczesne animacje
- d. nowego o świecie
- e. w filmie kryminalnym
- f. **oglądając komedie romantyczne**

4. Dzieci opowiadają o filmach. Zgadnij, jaki jest ich tytuł (jeden jest zbędny/niepotrzebny).

1 Paddington, 2 Nela mała reporterka, 3 Miki Mol i Straszne Płaszczdło, 4 Kraina lodu, 5 Magiczne drzewo

a. Ta kreskówka opowiada o bajkowej krainie, w której mieszkają książkowe mole. Niestety nie wszyscy mieszkańcy Filobiblonii są wielbicielami książek, jak na przykład Dyrektor Ambaras i jego asystent wilk Arcykąsek. Razem z okropnym i dziwnym płaszczdłem, które zabroniło wszystkim śmiać się, a nawet używać wesołych kolorów, chcą pozbyć się moli z ich biblioteki. Ten film jest zupełnie inny niż dzisiejsze kreskówki, ale ma zabawne postacie i śmieszne dialogi. **Dla mnie** to trochę dziwna, ale ciekawa historia.

b. Ten film powstał na podstawie książki pod tym samym tytułem. Jest to historia rodzeństwa, które odnajduje czerwone krzesło, potrafiące chodzić, latać i spełniać życzenia tych, którzy na nim siedzą. Dzieje się tak dlatego, że w krześle jest część magicznej mocy, pochodzącej ze starego, niezwykłego drzewa. Dzieci spotyka wiele niesamowitych zdarzeń. **Według mnie** ten film jest świetny, bo ma niesamowitą atmosferę i cały czas trzyma w napięciu. Poza tym mama czytała mi książkę, gdy byłam małą. Po prostu trzeba go obejrzeć.

c. To historia pewnego niedźwiadka w kapeluszu, który zostaje wysłany przez swoją ciotkę Lucy z peruwiańskiej dżungli do Londynu, by poszukać tam nowego domu. Miś nie może odnaleźć się w wielkim mieście i gubi się na dworcu kolejowym, gdzie znajduje go pani Brown, która postanawia wziąć go do siebie i mu pomóc. To jest mój ulubiony film, który mogę oglądać codziennie! **Myślę, że** naprawdę warto go zobaczyć. Akcja filmu rozgrywa się w Londynie, gdzie mieszkam.

Jak wyrażać własne zdanie:
Myślę, że...
Według mnie...
Moim zdaniem...
Dla mnie...

d. Ta dziewczynka jest chyba najmłodszą reporterką świata. Podróżuje po różnych kontynentach, nagrywa filmy i opisuje swoje przygody. Kocha przyrodę i wyprawy w nowe miejsca. Tak jak jej idol, Steve Irwin, chce ratować zwierzęta i podróżować wszędzie tam, gdzie poniosą ją wyobraźnia i marzenia. **Moim zdaniem** jej filmy to najlepszy sposób na poznawanie świata, jeśli nie można samemu podróżować tyle, co ona. Oglądam jej filmy regularnie i z niecierpliwością czekam na każdy nowy odcinek.

5. Wpisz wyrazy do zdań.

można, trzeba, warto, należy, wolno

0. Hurra! W Dzień Dziecka jedziemy do lunaparku i **wolno** nam będzie przez cały dzień jeść słodycze!

1. Mama mówi, że przed jedzeniem zawsze umyć ręce.

2. Do tej restauracji przyjść z psem. To świetnie, Fąfel, idziemy razem na lunch!

3. W teatrze nie używać telefonów komórkowych.

4. Gdy jemy jakiś posiłek, prawą ręką trzymać nóż, a lewą widelec.

5. iść do kina na film *Tarapaty* – to bardzo ciekawa i wciągająca historia.

6. Napisz recenzję filmu lub serialu, który ostatnio oglądałeś/oglądałaś.

LEKCJA 17

Może i jestem młodszy, ale nie dam sobie w kaszę dmuchać!

1. Posłuchaj uważnie czytanego przez nauczyciela tekstu i wpisz wyrazy obok rysunku.

oko/oczy, ucho/uszy, ząb/zęby, nos, brew/brwi, usta, policzek, broda

2. Połącz wyrazy w kolumnach.

OKO/OCZY

RĘKA/RĘCE

UCHO/USZY

NOS

USTA

dotykać, nosić, trzymać – dotyk

wąchać, czuć – węch

smakować, rozpoznawać smaki – smak

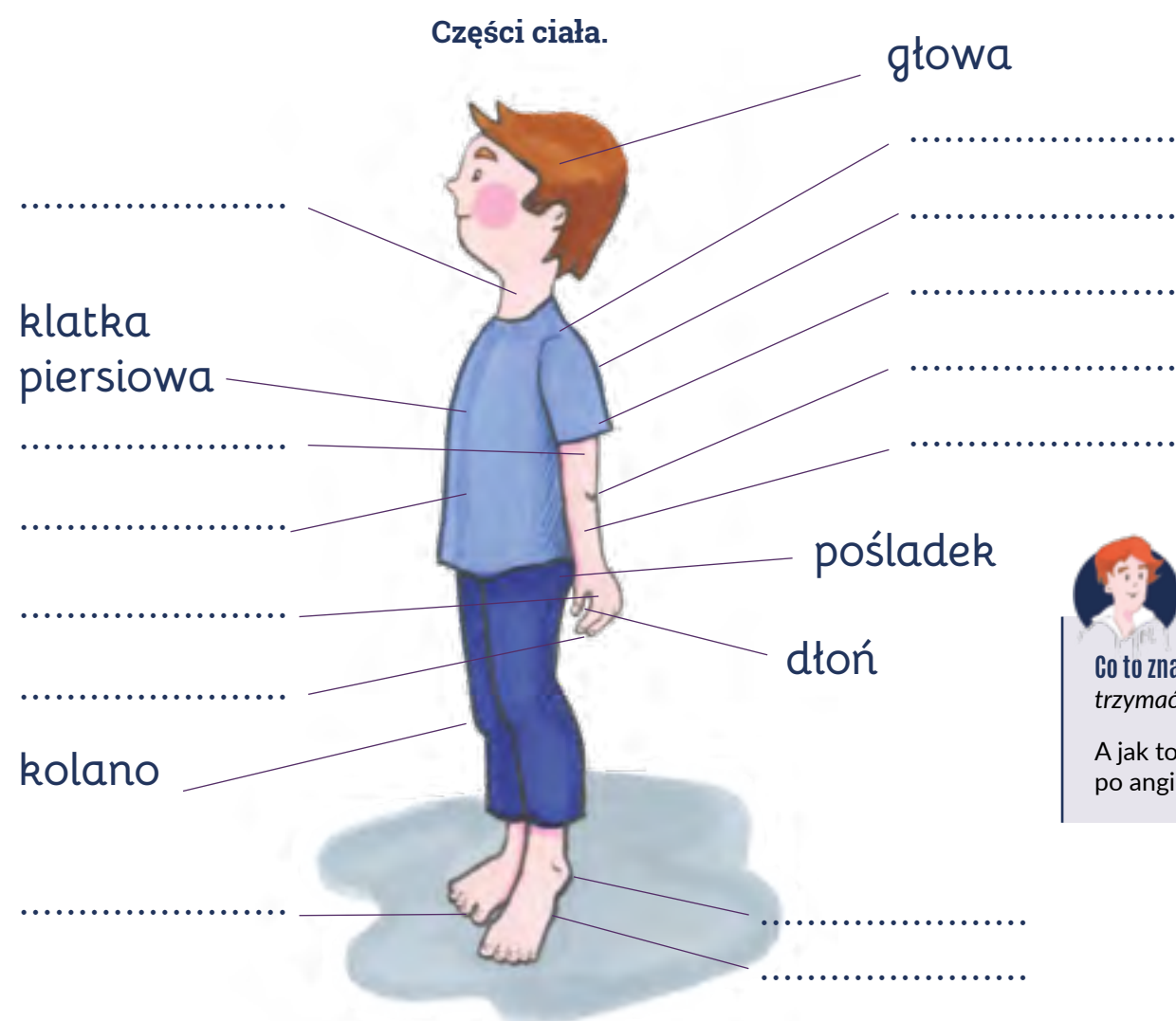
widzieć, zobaczyć, dostrzec – wzrok

słyszeć, słuchać – słuch

Czy wiesz, że
w języku polskim
słowo broda ma
dwa znaczenia?

3. Wpisz wyrazy w wolne miejsca.

szyja, ramię/ramiona, plecy, brzuch, ręka/ręce,
przedramię, łokieć, nadgarstek, dłoń/dłonie,
palec/palce, kciuk, paznokieć/paznokcie, noga, łydka,
stopa, pięta, palce u stóp

4. Napisz zdania z trzema wybranymi frazeologizmami.

.....

.....

.....

.....

.....

Go to znaczy
trzymać kciuki?

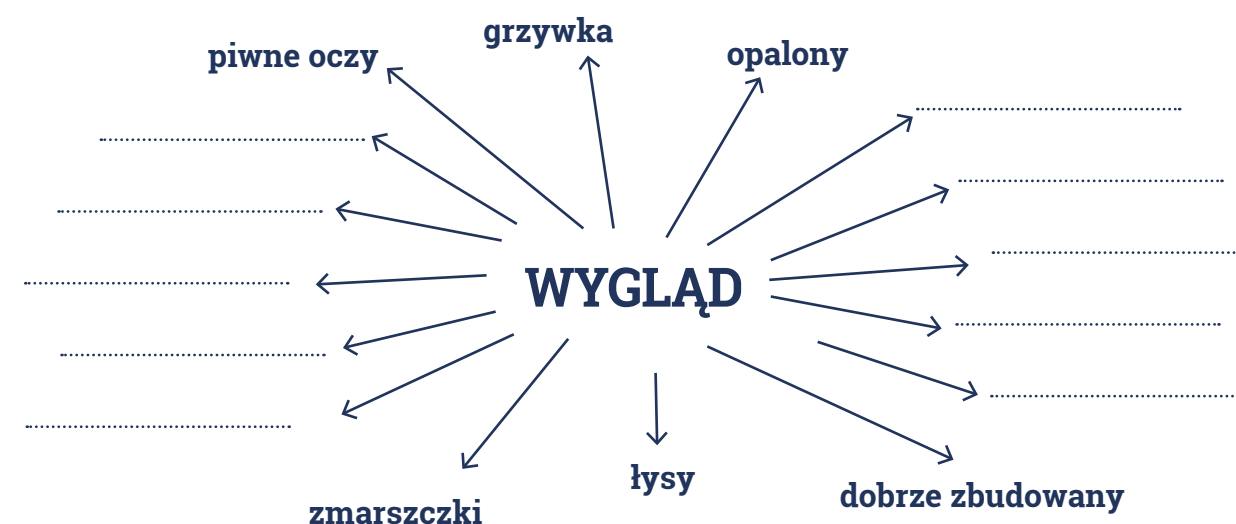
A jak to się mówi
po angielsku?

Części ciała
często występują
we frazeologizmach.
Czy wiesz,
co znaczy?
A jak to powiedzieć
po angielsku?

- mieć dwie lewe ręce
- mieć coś na oku
- na oko
- do góry nogami
- prosić o rękę
- za plecami
- co dwie głowy to nie jedna
- mieć powyżej uszu
- leżeć do góry brzuchem

5. Jakie słowa dotyczące wyglądu pamiętasz z lekcji 3? Wpisz słowa w luki.

6. Praca w parach. Stwórzcie quiz wiedzy o Polsce. Możecie używać wyrazów z ramki. Poszukajcie informacji w internecie. Zadajcie pytania kolegom/koleżankom. Czy będą znali wszystkie odpowiedzi?

Przykład: Jaka jest **najdłuższa** rzeka w Polsce? Wisła.

Jaki jest?

Jaka jest?

Jakie jest?

Jakie są?

**najstarsze, najgłębsze, najwyższe,
najwyższy, największe, najdłuższa**

**budynek, rzeka, góry, zoo, jezioro,
miasto**

7. Julek i Maja. Dokończ porównanie Mai i Julka. Użyj wyrazów z ramki poniżej. Uważaj na formy!

stary/stara młody/młoda
wysportowany/wysportowana
silny/silna
wysoki/wysoka
niski/niska
oczytany/oczytana
dobry/dobra z matematyki
dobry/dobra z angielskiego

Julek ma 10 lat, więc jest **młodszy** od Mai. Maja jest od Julka o dokładnie rok i 5 miesięcy. Maja jest od Julka o całe 10 centymetrów, ale tata się śmieje, że kiedyś Julek ją przerosnie, bo będzie wysoki, jak on. Maja woli oglądać filmy niż czytać książki, więc Julek jest

Maja jest za to bardziej, bo uwielbia treningi i bieganie, ale mówi, że Julek jest, bo potrafi podnieść Fąfla, który waży już 13 kilo!

Zarówno Julek, jak i Maja są bardzo sympatyczni. Obydwoje uwielbiają przyrodę i zwierzęta.

8. A teraz ty porównaj dwie osoby, mogą to być twoja siostra i twój brat, ty i któreś z rodzeństwa, mama i tata, babcia i dziadek lub twoi kuzyni.

LEKCJA 18

Jedziemy do Polski

1. Z czym kojarzy ci się podróż? Wpisz wszystkie skojarzenia w odpowiednie miejsca na mapie leksykalnej.

2. Połącz wyrazy z odpowiednimi ilustracjami.

Match the words with the corresponding illustrations:

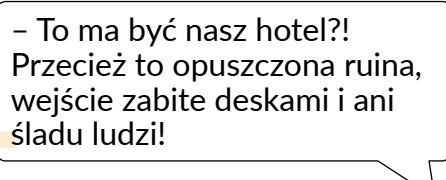
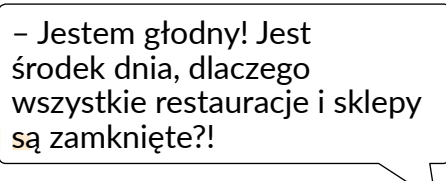
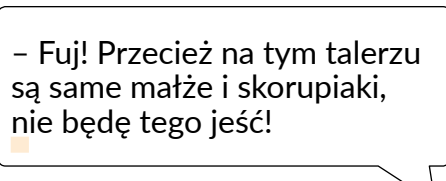
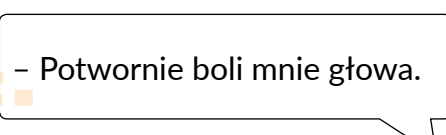
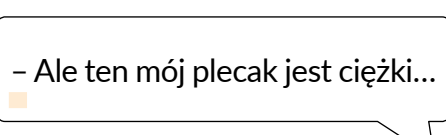
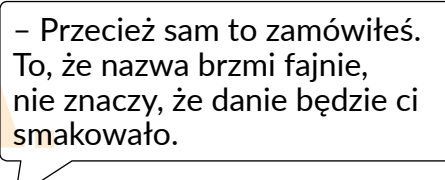
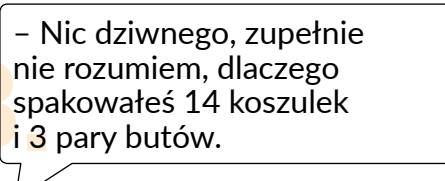
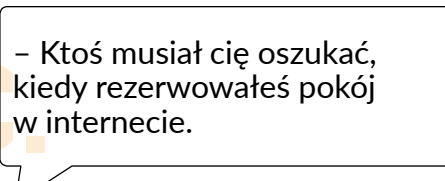
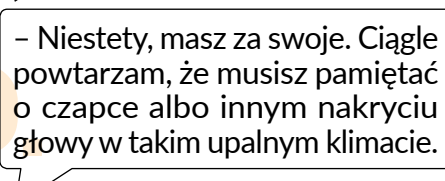
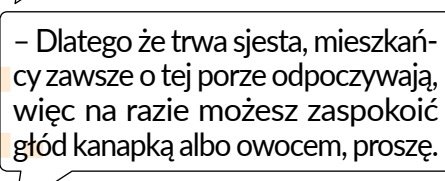
- chodzi** (walks) - Illustration of an ostrich
- idę** (go) - Illustration of a person's legs walking
- biega** (runs) - Illustration of a hot air balloon
- plywa** (swims) - Illustration of a fish
- pójdziemy** (we will go) - Illustration of a bicycle
- polecie** (will fly) - Illustration of an airplane
- latają** (fly) - Illustration of a double-decker bus
- jadę** (I am going) - Illustration of a cruise ship
- plywamy** (we are swimming) - Illustration of a bicycle

3. Co trzeba zrobić przed podróżą? O czym warto pamiętać w trakcie? Co się może przydarzyć? Połącz czasowniki ze wszystkimi pasującymi wyrazami z ramki. Dopisz swoje pomysły.

1. spakować
2. kupić
3. zarezerwować
4. przechowywać w bezpiecznym miejscu
5. jechać
6. przesiadać się na
7. wsiadać
8. czekać
9. przyjechać/przylecieć
10. zatrzymać się
11. mieć
12. zgubić

nocleg, się, mapę, plecak, pokój w hotelu, pociągiem, paszport, portfel, autobusem, drugi pociąg, drogę, inny samolot, na pokład samolotu, bilet, w rodzinnym pensjonacie, walizkę, w hali odlotów, do wagonu, z opóźnieniem, w luksusowym hotelu, chorobę morską/lokomocyjną, klucz do pokoju

4. Jak myślisz, co się stało wcześniej? Połącz w pary pasujące do siebie części dialogów, a potem powiedz własnymi słowami, w czym jest problem.

1. 2. 3. 4. 5. 	A. B. C. D. E.
---	---

5. Już wiesz, jakie problemy pojawiły się w podróży. Razem z koleżanką/kolegą napiszcie listę zasad (minimum 6), o których trzeba pamiętać, żeby podróż była bezpieczna i przyjemna.

1.
2.
3.
4.
5.
6.

10. Zaznacz i popraw błędy w zdaniach.

0. Ile minut ~~idziesz~~ autobusem do szkoły? (**jedziesz**)
1. Dziadek często pójdzie do lasu rowerem.
2. Z Londynu pojedziemy samolotem do Warszawy, a dalej pójdziemy pociągiem.
3. Dokąd chcecie iść na wakacje?
4. Ile razy w roku chodzisz do Polski?
5. Czy jeszcze kiedyś pojedziemy promem przez kanał La Manche?
6. Maja całymi dniami może chodzić na rolkach, ostatnio to jej hobby.
7. Czy chciałbyś pojechać balonem?
8. Może pojedziemy piechotą? Przecież to niedaleko.

11. Uzupełnij tabelę.

	lecieć	latać	polecieć
	teraz, w tej chwili	codziennie, często, czasami, rzadko, nigdy nie	jutro, za dwa dni, za tydzień, na pewno, wreszcie, w końcu
ja		latam	
ty	lecisz		
on			poleci
ona			
ono			
my	lecimy		
wy			polecicie
oni	lecą	latają	
one			

Zwykle latamy do Polski samolotem, teraz wyjątkowo nie lecimy, tylko jedziemy samochodem.

12. Uzupełnij tabelę.

	płynąć	plywać	popłynąć
	teraz, w tej chwili	codziennie, często, czasami, rzadko, nigdy nie	jutro, za dwa dni, za tydzień, na pewno, wreszcie, w końcu
ja		pływam	
ty			popłyniesz
on	płynie		
ona			
ono			
my			popłyniemy
wy	płyniecie		
oni		pływają	
one			

Kiedy Maja była mała, nie chciała pływać statkami, ale dziś ma ochotę płynąć tramwajem wodnym.

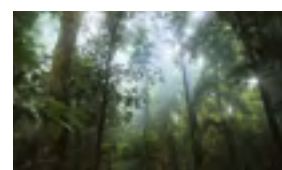
1. Posłuchaj uważnie czytanego przez nauczyciela tekstu i podpisz rysunki.

szczyt

jaskinia

wydma, wyspa, las deszczowy, pustynia, wodospad, dolina, pagórki, klif

2. Czy wiesz, jak opisać klimat Anglii, Irlandii i Polski? Jak opisać krajobraz tych krajów?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Przeczytaj, o czym opowiadają dzieci. Wpisz wyrazy do zdań. (Uwaga, dwa wyrazy są zbędne/niepotrzebne).

dżunglę, wodospad, wydmy, szczyt, ocean, pustynia, zorzę polarną, las deszczowy, pagórki, pojezierze, pasmo górskie

Asia

0. **Najchętniej** lubię jeździć nad morze albo nad **ocean**, ponieważ uwielbiam się kąpać, skakać przez fale i pływać łódką. Moim ulubionym kierunkiem jest zachodnie wybrzeże Irlandii, są tam niesamowite klify i piękne, wysokie

Piotrek

1. Moi rodzice pochodzą z południa Polski, z Podhala i wiem, że czasem tęsknią za górami. Tatry to najwyższe w Polsce. W Anglii nie ma takich wysokich gór jak w Polsce, są tylko W zeszłym roku byliśmy w Szkocji, **najwyżej** położony nazywa się Ben Nevis. Tamtejsze góry bardzo mi się podobały, bo czułem się trochę jak u dziadków w Kościelisku.

Marta

2. Co roku jeżdżę do dziadków na Mazury. To takie na północnym wschodzie Polski. Uwielbiam pływać żaglówką, zbierać jagody i grzyby w tamtejszych lasach. **Najczęściej** nocujemy u rodziny w miasteczku Ruciane-Nida. W zeszłe wakacje widziałam tam jelenie, łosie i słyszałam wilki!

Grześ

3. **Najbardziej** lubię jeździć za granicę, ale nie do Polski do dziadków, bo tam jest po prostu jakby drugi dom, ale do krajów tropikalnych. W zeszłe wakacje byliśmy z rodziną w Malezji, widziałem tam prawdziwą i, w którym mieszkają egzotyczne zwierzęta. To były najlepsze wakacje, na jakich byłem.

Paweł

4. Zwykle jeździmy z rodzicami do Norwegii, bo tam mieszka mój wujek Marcin. W tym roku też pojedziemy i mam nadzieję, że znów zobaczę – to takie niesamowite kolorowe światła na niebie w środku nocy, wyglądają magicznie. Na północy kraju jest **najzimniej**, ale tam właśnie jest najpiękniejszy krajobraz: fiordy i góry schodzące do morza.

4. Zdecyduj, która forma tu pasuje (przymiotnik czy przysłówek).

0. Marek jest **najlepszy** (najlepszy/najlepiej) z całej klasy z matematyki, zawsze dostaje 99% na teście.

1. Uwielbiam jeździć na rowerze i jeżdżę (najszybszy/najszybciej) z całej mojej grupy.

2. Moja babcia gotuje (najlepszy/najlepiej) pod słońcem.

Uwaga, uwaga!

Przymiotnik opisuje **jaki/jaka/jakie** coś jest, na przykład: gorący dzień, zimna lemoniada, smaczne jabłko.

Przysłówek opisuje, **jak** coś robimy lub **jak** się czujemy, np. Biegam szybko. Jest mi gorąco/zimno.

3. Tatry to (najwyższe/najwyżej) góry w Polsce.
4. Michał zawsze na śniadanie je (większy/więcej) niż Staś, bo jest (starszy/starzej).
5. Natalia spędza (mniejszy/mniej) czasu przy komputerze niż Michał.
5. Wyobraź sobie, że tak jak Maja i Julek jesteś na obozie/wyjeździe. Możesz być w dowolnym kraju i miejscu. Napisz kartkę pocztową/pocztówkę do swoich rodziców z pozdrowieniami i krótko opisz, jak ci się podoba wyjazd. Możesz skorzystać z wyrazów z ramki.

miła, wesoła, cierpliwa, zabawna, sympatyczna, świetna, ładna, najlepsza,
chodzimy na wycieczki, zwiedzamy różne miasteczka, śpiewamy przy ognisku,
gramy w gry, świetnie, wesoło, genialnie, niesamowicie, nudno,
zimno, pięknie, bardzo ładnie

Kochani Rodzice!

Gorące pozdrowienia z Jest tu bardzo

Pogoda jest Codziennie

Nasza grupa jest/nasza pani opiekunka jest

Wasz/Wasza

1. Połącz rzeczowniki z przyimkami i podpisz ilustrację. Pisz trzema różnymi kolorami.

nad / pod / za / między / przed
parasolem, parawanem, książką a butelką

na / w / przy
materacu, kocu, wodzie, wiaderku, butelce

obok / wzdłuż
parasola, brzegu

Grr Gramatyka

Jeśli masz jeszcze czasem problem z rzeczownikiem i jego odmianą, możesz wrócić do tych lekcji: Lekcja 2, Lekcja 5, Lekcja 7.

Małe słowa, czyli
przyimki **na / w / przy**
lubią miejscownik.
Lekcja 5

Przyimki **nad / pod / za /
między / przed** łączymy
z narzędnikiem.
Lekcja 7

Przyimki **obok / wzdłuż**
potrzebują dopełniacza.
Lekcja 2

2. Sprawdź to sam/sama!

0. Kasia leży na kocu za parawanem.

1. Samolot leci plażą.
2. Turyści odpoczywają plaży.
3. Wiaderko stoi parasola.
4. Dzieci pływają materacu tylko pod opieką dorosłych.
5. Turyści siedzą autobusie.

3. W lesie i na łące – czy znasz te zwierzęta? Czy wiesz, gdzie można je spotkać? Połącz wyrazy z kolumn. Uwaga! Czasem do nazw zwierząt pasuje więcej niż jedno określenie miejsca, na przykład kreta możemy spotkać pod ziemią i w kretowisku.

kret	na łące
krowa i koń	pod ziemią
mrówka	na drzewie
śledź	w lesie
motyl	w parku
mrówka	na wsi
pszczoła	w jeziorze
bocian	w morzu
sowa	w ulu
	w gnieździe
	w mrowisku
	w dziupli

4. Sprawdź to sam/sama!

Już wiesz, że podstawowa forma wyrazu, którą znajdujesz w słowniku, to mianownik. Zamień podane słowa na mianownik.

w tym parku – ten park

w tym lesie –

w tym jeziorze –

w tym gnieździe –

w tym mrowisku –

w tej dziupli –

na tej zielonej łące –

na tym wysokim drzewie –

na wsi –

pod ziemią –

5. Przeczytaj ekologiczną bajkę pod tytułem *Kret z zającem bohaterami lasu* i uzupełnij przymyki.

na / *po / w / nad / pod / między

Pewnego razu zając i kret umówili się na spotkanie niewielkiej polance ich rodzinnym lesie. Kret bardzo nie lubił chodzić ziemi, a zającowi bardzo trudno było ustać miejscu. Jednak sprawa była bardzo poważna, dlatego musieli się w końcu spotkać. Tego nie dało się omówić przez telefon. Otóż od jakiegoś czasu plaży jeziorem ich rodzinnym lesie co weekend spotykali się turyści z miasta. Ani zając, ani kret, ani inni mieszkańcy lasu nie mogli tego dłużej wytrzymać. Kret, niewidomy z natury, problemu długo nie widział. Ale i jemu skończyła się cierpliwość, kiedy ziemią poczuł smak ostrej przyprawy chili z pikantnych chipsów i coca-coli. Mieszkańców lasu i łąki najbardziej denerwowały śmieci, które turyści zostawiali dosłownie wszędzie: plaży, łące, lesie. Pracowite jak zawsze mrówki robiły co mogły, chodziły plaży w tę i z powrotem, biegały jeziorem a śmietnikami, sprzątały i sprzątały. Przenosiły tony śmieci! Ponadto zwierzętom przeszkadzało „tubudu”, czyli muzyka dyskotekowa dobiegająca z samochodów, które stały parkingu miejscu, które jeszcze rok temu było częścią ich rodzinnego lasu...

6. Czy wiesz, jak skończyła się ta historia? To zależy od ciebie! Dokończ ekologiczną bajkę.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Projekt rodzinny. Porozmawiaj z kimś z polskiej rodziny o 2 (dwóch) ciekawych miejscach w Polsce. Narysuj ich symbole w odpowiednim miejscu na mapie (to może być herb miasta albo inny symbol, który tobie i twojej rodzinie kojarzy się z tym miejscem).

To się może przydać:
 Na północy, na północnym wschodzie
 Na południu, na południowym zachodzie
 Na Mazurach, na Podlasiu
 Nad Wisłą, nad Odrą, nad Jeziorakiem
 W województwie...

1. Posłuchaj uważnie czytanego przez nauczyciela tekstu i połącz wyrazy w kolumnach.

0. gadatliwy

1. towarzyski

2. wrażliwy

3. utalentowany

4. nieśmiały

5. spontaniczny

6. dowcipny

a. ktoś, kto jest zdolny

b. człowiek zabawny, śmieszny

c. ktoś, kto lubi dużo rozmawiać, nie jest małomówny

d. osoba, która niczego nie planuje i działa szybko

e. człowiek, który lubi spędzać czas z ludźmi

f. ktoś, kto szybko się wzrusza, płacze na filmach, przejmuje losem innych

g. osoba, która nie lubi być w centrum zainteresowania, jest cicha, czasem się wstydzi

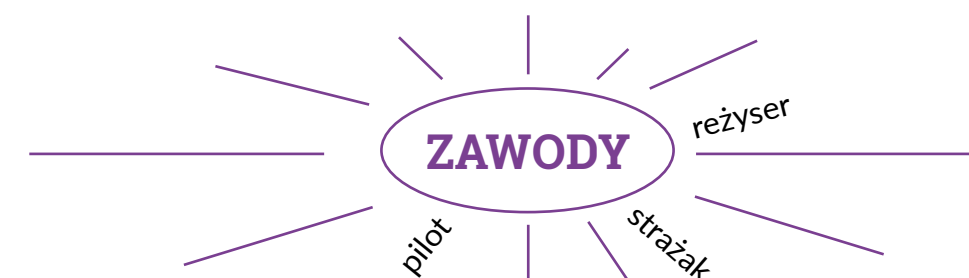
2. A jaki ty jesteś/jaka ty jesteś? Opisz siebie w kilku słowach.

Zwykle jestem

Czasem jestem

Bywam też

3. Jakie nazwy zawodów pamiętasz z poprzednich lekcji? Wróć do Lekcji 10 (dziesiątej) po inspirację. Wpisz wyrazy w puste miejsca.

4. Praca w parach. Dopasujcie wyrazy do definicji.

0. Ludzie, którzy interweniują, gdy jest pożar, i gaszą ogień, to...

- 1. Ludzie, którzy uczą zwierzęta, na przykład psy, różnych sztuczek i zachowania, to...
- 2. Ludzie, którzy są lekarzami i przeprowadzają operacje, to...
- 3. Ludzie, którzy sprawdzają, czy pasażerowie mają przy sobie bilety, na przykład w pociągu, to...
- 4. Ludzie, którzy przyjmują zamówienia w restauracji, doradzają klientom, co wybrać z karty, to...
- 5. Ludzie, którzy grają w filmach zwykłych przechodniów, nie są profesjonalnymi aktorami, to...
- 6. Ludzie, którzy pilnują porządku i łapią przestępców, to...
- 7. Ludzie, którzy pracują ze zwierzętami, leczą je i pomagają im, to...

- a. KONTROLERZY
- b. KELNERZY
- c. STATYŚCI
- d. WETERYNARZE
- e. TRESERZY
- f. POLICJANCI
- g. CHIRURDZY
- h. STRAŻACY

5. Napisz wyrazy z zadania 3 w liczbie mnogiej.

.....

.....

.....

.....

6. Podziel wyrazy na zalety (cechy pozytywne) i wady (cechy negatywne). Czy są słowa, które nie pasują do żadnej kategorii?

- zarozumiali cierpliwi leniwi zamknięci w sobie
- uprzejmi szczerzy towarzyscy pomysłowi weseli
- zabawni egoistyczni nieśmiali

zalety (plusy)	wady (minusy)

7. Posłuchaj, jaki był i czym się interesował polski król Jan III Sobieski, który panował w Polsce w XVII (siedemnastym) wieku oraz którego piękny, barokowy pałac w Wilanowie można zwiedzić przy okazji wizyty w Warszawie. Wpisz wyrazy z ramki w odpowiednie miejsce.

historii, astronomia, inteligentnym, poczucie, wykształcony, bogaty, konno, mądry, odważnym, zwierzęta

Był dobry, opiekuńczy i Uwielbiał czytać książki, był prawdziwym mołem książkowym. Miał humoru i lubił sadzić drzewa. O kim mowa? O królu Janie III Sobieskim. Urodził się prawie 400 lat temu, dokładnie w 1629 roku. Już jako dziecko świetnie jeździł, malował, a także grał na gitarze i flecie. Gdy miał 11 lat, razem z bratem wyjechał do szkoły w Krakowie, gdzie przez kilka lat uczył się języków obcych,, filozofii, matematyki, a także wielu innych przedmiotów, których dziś już dzieci w szkole się nie uczą. Dzięki temu, że był bardzo inteligentny i dobrze, odnosił w życiu wiele sukcesów. Został żołnierzem i dowódcą wojskowym, a także politykiem. W końcu wybrano go na króla Polski. Gdy został królem, nie zrezygnował ze swoich młodzieńczych pasji i zainteresowań, do których należały między innymi, czytanie książek oraz sztuka. Gdy stał się, mógł sobie pozwolić na wydawanie pieniędzy właśnie na te dziedziny. Został wówczas mecenasem sztuki oraz nauki – to znaczy, że dbał o artystów i naukowców, a także wspierał ich pracę finansowo.

Król Jan III Sobieski lubił i w wilanowskim parku miał ich mnóstwo. Niektóre jednak upodobał sobie szczególnie. Na przykład pewnego Robaka, a właściwie wydrę, a konkretnie wydrę o imieniu Robak. Zamieszkała w pałacu w Wilanowie, gdzie była rozpieszczana przez króla i jego dzieci. Wydra ta była wyjątkowo zwierzęciem. Spała na łóżku swojego właściciela, czuwając przy nim niczym pies. Do psa podobna była również dlatego, że aportowała i chodziła przy nodze swego pana.

Na podstawie https://www.wilanow-palac.pl/strona/2/dla_dzieci_o_historii_pjm.html#content
https://www.wilanow-palac.pl/strona/12/dla_dzieci_o_historii_pjm.html#content

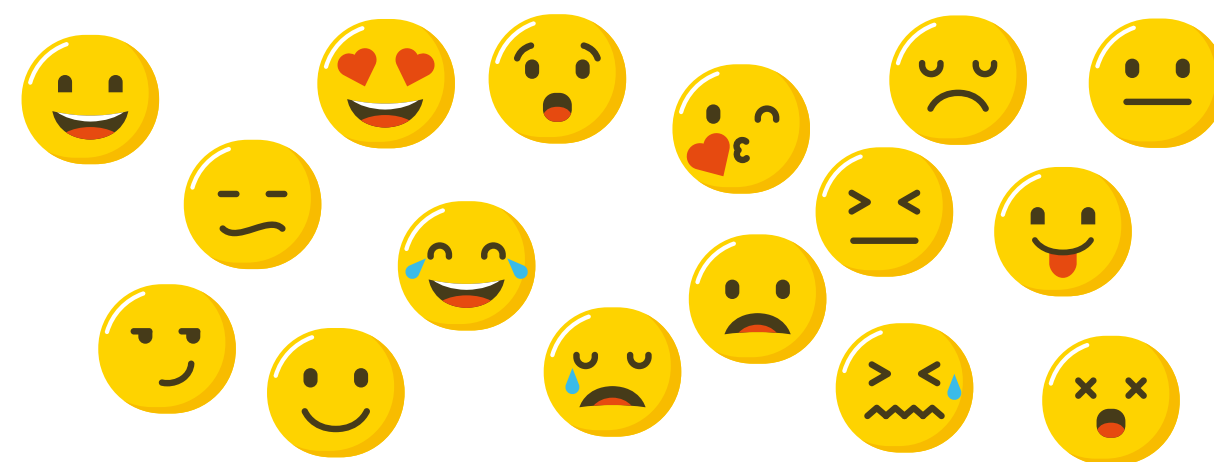
8. Jacy twoim zdaniem powinni być przedstawiciele różnych zawodów? Wybierz z ramki trzy zawody (możesz dopisać również inne) i napisz, jakie cechy charakteru powinny mieć te osoby. Uzasadnij swoją wypowiedź, używając słów: ponieważ, dlatego że. Zaczynij od: Moim zdaniem/ Według mnie/Uważam, że...

Przykład: Uważam, że lekarze powinni być inteligentni, dokładni, spokojni i cierpliwi, ponieważ powinni umieć wysłuchać pacjenta i postarać się mu pomóc.

fryzjerzy, aktorzy, nauczyciele, lekarze, cyrkowcy, sportowcy, prezenterzy
 telewizyjni, komicy, naukowcy, kierowcy taksówek, piloci, tłumacze,
 weterynarze, projektanci mody, informatycy, reżyserzy, kasjerzy, ambasadorzy

Opisz swoich kolegów z klasy, z drużyny piłkarskiej, z zajęć dodatkowych. Napisz, jacy są (zalety i wady), co lubią robić, dlaczego ich lubisz.

1. Kłótnia, niezgoda z koleżanką, dokuczanie kolegom, wyśmiewanie się – zastanów się, jak się czułeś/czułaś w takich sytuacjach. W parze z koleżanką albo kolegą wybierzcie jedną sytuację i zróbcie fotografię.

2. Przypomniałeś/przypomniałaś sobie, jak się wtedy czułeś/czułaś. Czy pamiętasz, jakieś zdania, które pojawiły się podczas tej sytuacji (powiedziane przez ciebie albo przez kolegę/koleżankę)? Zapisz je.

3. Wpisz reakcje w odpowiednie miejsca.
Zgoda. Masz rację. Ja myślę inaczej. Nie zgadzam się na to. Nie do końca mi się to podoba.
To nieprawda. Nie masz racji. Zgadzam się. Też tak myślę. To dobry pomysł.
Nie podoba mi się ten pomysł. Może wymyślimy coś innego?

ZGODA (kiedy zgadzam się z kimś albo na coś)	NIEZGODA (kiedy nie zgadzam się z kimś albo na coś)

4. Jak myślicie, kto stłukł ekran w telefonie Julka? Mały Leon opowiedział wszystko pani Marcie. Uzupełnij tekst wyrazami z ramki.

spadło, pokazać, spadłem, wściekłem, spieszyłem, bałem się, zmyślam, osiągnąć

Pobiegłem do pokoju. Bardzo się, bo pani ostrzegła mnie, że za kolejne spóźnienie na zbiórkę dostanę dodatkowe ćwiczenia. Franek powiedział, że na pewno i nie mam żadnego autografu Lewandowskiego. Strasznie się, że myśli, że ja kłamię! Chciałem mu, że to nieprawda, dlatego poleciałem do pokoju po moją koszulkę z podpisem. Schowałem ją specjalnie wysoko w szafce nad łóżkiem, bo, że ktoś mi ją zabierze. Żeby jej, musiałem postawić krzesło na łóżku, a kiedy ją wyciągałem, krzesło się zachwiało, a ja i potrąciłem stolik nocny obok łóżka Julka, z którego wszystko Na tym stoliku leżał jego telefon

5. Sprawdź sam/sama! Wpisz odpowiedni spójnik: **ale, więc, a, i, ani, dlatego, albo**.
Uwaga, niektórych wyrazów możesz użyć więcej niż raz.

0. **Podróż była krótka, ale nie obyło się bez przygód.**
1. To były polskie wakacje: w lipcu byliśmy na obozie nad morzem, sierpień spędziliśmy u dziadków.

2. Pogoda była wspaniała, dużo czasu spędzaliśmy na plaży.
3. W Polsce Julek poznał nowych kolegów, najbardziej ucieszył się ze spotkania z Michałem i Stasiem.
4. Maja i Ania bardzo się polubiły: często rozmawiały, śmiały się kąpały w morzu.
5. Rodzice przylecieli z dziećmi do Polski, urlop spędzili na żaglówce na Mazurach.
6. Dziadek Janek chce, żeby wnuki poznawały Polskę, planuje dla nich kilka wycieczek.
7. Babcia Basia zabierze dzieci na jagody, a potem upiecze im pyszne jagodzianki zrobi pierogi z jagodami.
8. Na wakacjach w Polsce Maja i Julek nie nudzą się nie tęsknią za domem.
6. Dokończ zdania.

1. Mam dobry humor, dlatego
2. Nie lubię się kłócić ani
3. Uwielbiam spotykać się z kolegami i koleżankami, ale
4. Myślę, że każdy może ubierać się tak jak chce, więc
5. Mogę mieć własne zdanie i
6. Nie podoba mi się, kiedy ktoś wyśmiewa drugą osobę, dlatego

7. Wstaw w zdaniach przecinki.
0. **Ania czasem mnie złości, ale i tak ją lubię.**
1. Chłopcy byli bardzo zmęczeni bo całe popołudnie grali w piłkę.
2. W Bałtyku pojawiły się sinice dlatego nie mogliśmy się kąpać.
3. Jedzenie na obozie jest całkiem smaczne ale najlepiej na świecie gotuje babcia Basia.
4. Nasza opiekunka ma zawsze świetne pomysły i jest bardzo miła.
5. Kiedy pada deszcz gramy w planszówki albo wymyślamy dla siebie quizy.
6. Nie mogliśmy zdecydować czy chcemy wycieczkę do Gdańska czy do Fromborka.

8. Byłoby najlepiej, gdyby wszyscy zawsze żyli w zgodzie, a koledzy i koleżanki akceptowali to, że można mieć inne zdania, inne pomysły i różne potrzeby. Niestety, konflikty czasem się zdarzają. Co zrobić, kiedy nie możemy się z kimś porozumieć?
Uporządkuj listę zasad, do której wkradły się błędy i je popraw.

0. **Nie** akceptuj ^{to} tego, że kolega czy koleżanka może mieć inne zdanie niż ty.
Nie **Obrażaj się, kiedy ktoś nie robi tego, co mu każeś.**
1. Pamiętaj, że każdy ma prawo do swojego hobby, stylu ubierania się, zainteresowań.
.....
2. Wysłuchaj nie każdej osoby.
.....
3. Upieraj się przy swoim zdaniu.
.....
4. Krzycz, jeśli coś ci nie odpowiada.
.....
5. Nie mów o tym, co czujesz i dlaczego coś ci nie odpowiada.
.....
6. Żartuj z uczuć kolegów i koleżanek.
.....
7. Nie słuchaj innych.
.....
8. Nie staraj się wczuć w sytuację drugiej osoby.
.....
9. Przezywaj.
.....
10. Nie pytaj, jak chciałbyś/chciałabyś, żeby zakończył się ten konflikt.
.....

1. Posłuchaj uważnie tekstu czytane przez nauczyciela. Następnie wstaw brakujące przyimki.

na / w / do / nad

Latem chętnie jeździmy		kuzyna i kuzynki.
Lubimy latać		Polski.
Jeździmy		góry, bo tam mieszkają niedźwiedzie i chcielibyśmy je zobaczyć.
Ale tak naprawdę, żeby je zobaczyć, lepiej iść		zoo.
Mój młodszy kuzyn chce pojechać		morze, bo uwielbia budować zamki z piasku. Morze to robić od rana do wieczora.
Ludzie, którzy spędzają wakacje w mieście, mogą pójść		muzeum, żeby pooglądać obrazy sławnych malarzy.
Kiedy będę na obozie, będę musiał pójść		pocztę. To staroświeckie*, ale moja babcia zawsze czeka na pocztówkę z wakacji.

*często Polacy mówią też: to oldskulowe

2. Obejrzyj plakat i uzupełnij tabelkę.

Jestem...	Idę (jadę, lecę, biegnę...)
w parku	
w mieście	
w restauracji	
w swoim domu	do swojego domu
na plaży	
na stadionie	
na pocztce	
na basenie	
nad rzeką	
nad morzem	
w górach	
w Tatrach	

3. Napisz, dokąd mogłyby pójść te osoby.

- Mam ochotę na lody czekoladowe albo na rurkę z bitą śmietaną!

- Chciałabym nauczyć się pływać.

- Planuję zostać najlepszym bramkarzem!

- O nie! Niebo zrobiło się granatowe i zaraz spadnie ogromny deszcz...

- Mam psa, który lubi długie spacery.

- Chciałbym wysłać pocztówkę.

4. Sprawdź to sam! Co oni mówią?

Przyjechaliśmy / Przyjechałam / Przyjechałyśmy / Przyjechałem

Chłopiec do babci na wakacje.

Dziewczyna do kuzynki na urodziny.

Chłopiec i dziewczyna do piekarni po świeże bułki.

Dwie dziewczyny na targ po świeże owoce.

5. Sprawdź to sam! Wstaw do zdania odpowiedni czasownik.

poszedłem / poszłam / poszedłeś / poszłaś / poszedł / poszła / poszliśmy / poszłyśmy / poszliście / poszłyście / poszli / poszły

Wczoraj (ja, czyli Julek) poszedłem na daleki spacer.	Wczoraj (ja, czyli Maja) poszłam nad rzekę.
Julku, z kim wczoraj na spacer?	Maju, z kim wczoraj nad rzekę?
Julek z Fąflem do lasu.	Maja z Mamą na bulwar.
(My) na długi spacer, żeby Fąfel się wybiegał.	(My) na spacer, bo nad rzeką dobrze się rozmawia.
Dlaczego tak daleko?	Czy wczoraj, kiedy byliście nad rzeką, na lody?
Julek i Fąfel sami do lasu.	Mama i Maja na spacer i na lody.

1. Posłuchaj uważnie czytanego przez nauczyciela tekstu i wpisz do odpowiednich kolumn odkrycia i wynalazki.

odkrycia	wynalazki

2. Wpisz wyrazy do odpowiedniego zdania.

piekarze / przodkowie / żniw / służy do / młynarz / kawał drogi* / starocie / cofnąć się w czasie

1. Prababcia i pradziadek to nasi przodkowie .
2. – Muszę dojechać jutro z Gdańska do Zakopanego. – To
3. W dzisiejszych czasach zwyklepieką nasz chleb, ale kiedyś większość ludzi robiła to sama.
4. Wczoraj oglądałem film, w którym dwoje dzieci znalazło taki specjalny wehikuł, dzięki któremu mogło
5. Dziś nikt nie wyobraża sobie bez kombajnu.
6. Na wsi jednym z najbogatszych gospodarzy był
7. Kosa ścinania zboża i do koszenia trawy.
8. U babci na strychu można znaleźć różne, niektóre są bardzo interesujące!

Pamiętaj, że...
kawał drogi to wyrażenie potoczne. W języku polskim jest dużo wyrażień, które brzmią dobrze, kiedy je mówimy, ale zwykle nie pasują do języka pisanego.

3. Napisz, do czego służą:

wiertarka – służy do wiercenia, czyli do robienia dziur np. w ścianie

młotek – używamy go do wbijania gwoździ

nóż –

zapałki –

śrubokręt –

kombinerki –

telefon (w domu prababci) –

telefon (dziś) –

4. Przeczytaj 3 teksty o wynalazkach i nowych pomysłach, a następnie wpisz wyrazy do odpowiedniego zdania.

a) Potrzeba matką wynalazku? Nie tylko. Nuda też!

sporty / lekarstwo / sposobem / brakiem

Chyba najlepszym na wymyślenie czegoś nowego jest nuda. Dzięki niej swoje początki miały różne deskowe. Nie inaczej było z deskorolką! Skateboarding narodził się prawdopodobnie w okolicach lat 50. (pięćdziesiątych) w Kalifornii jako na bezwietrzne dni. Surferzy, znudzeni warunków do pływania, wzięli kawałek deski i przyczepili do niej kółka od wrotek.

Na podst.: <https://miejskiesporty.pl/Historia-Skateboardingu-Deskorolki-blog-pol-1522059117.html>

b) Ryzykowne pomysły...

mydła / rozpuściło się / wrzucić / skrzynie

W historii w Polsce zapisał się Cyprian Franciszek Zabłocki. Jak mówi legenda, w swoim rodzinnym majątku zaczął produkować mydło na eksport. Pierwszą dużą partię spławił Wisłą do Gdańska, ale (żeby uniknąć opłat celnych, bo Gdańsk należał wówczas do Prus) kazał z towarem do rzeki i ciągnąć za

barką. Efekt jest łatwy do przewidzenia – wszystko w wodzie. Podobno stąd wzięło się znane dzisiaj powiedzenie: Wyszedł jak Zabłocki na mydle.

c) Kim są wynalazcy?

wynalazcami / trzymać / kreatywną / rozwiewał

Polskimi nie byli wyłącznie inżynierowie, byli nimi również artyści. Do takich należał Józef Hoffman, który wynalazł spinacz biurowy. Był osobą bardzo..... i tworzył to, co mu było potrzebne. Hoffman ćwiczył grę na fortepianie przy otwartym oknie, wiatr mu kartki z nutami, więc pomyślał, że przydałoby się coś, co będzie te kartki. Pomysł podsunął mu klucz wiolinowy.

<https://www.polskieradio.pl/7/163/Artykul/2300422,Wynalazki-Polakow-ktore-zmienily-swiat-na-lepsze>

5. Wyobraź sobie, że reprezentujesz firmę, która stworzyła coś wspaniałego! Urządzenie, które zmieni życie ludzi. Napisz ogłoszenie, w którym zaprosisz mieszkańców miasta na premierowy pokaz tego urządzenia.

Reklama, ogłoszenie – muszą pokazać to, co ważne dla klienta, który ma kupić wynalazek. Pomyśl, jak opowiedzieć ludziom o tym, że ten wynalazek zmieni ich życie na lepsze?

Firma ma zaszczyt zaprosić Państwa na pokaz urządzenia

o nazwie, dzięki któremu wszystko pójdzie jak z płatka.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1. Posłuchaj uważnie piosenki zespołu Czereśnie. Następnie połącz nazwę zawodu z czynnością.

pilot	recepty ma na stole
aktor	lata samolotem
kierowca	pilnuje porządku
strażak	jeździ tylko nocą
siłacz	odgrywa każdą rolę
doktor	leje wodę przez armatę
policjant	ma zawsze ciężką pracę

Kim chciałby zostać bohater tej piosenki? A ty kim chciałbyś/chciałabyś zostać, kiedy już będziesz dorosły/dorosła?

2. Posłuchaj uważnie nauczyciela i wypisz zawody przyszłości. Potem dopisz do listy kilka własnych propozycji i opowiedz, czym ci ludzie będą się zajmować.

3. Połącz zdania z kolumn. Czy wiesz, gdzie są czasowniki?

W wakacje będę czytał polskie komiksy.

Mam nadzieję, że przeczytam co najmniej pięć.

Mama zaraz będzie gotowała obiad.

Umyję się porządnie, kiedy wrócę z wakacji.

Nie za bardzo lubię pomagać w kuchni.

Dziś jednak mógłbym pomóc mamie.

W weekend będziemy oglądać filmy o superbohaterach.

Napiszę do Agaty, Kasi, Tomka i Adama.

W wakacje będę mieszkał pod namiotem i nie będę się musiał codziennie myć.

Może obejrzysz coś razem z nami?

W sobotę będę pisała e-maile do moich przyjaciół i przyjaciółek.

Jestem głodny, więc chciałbym, żeby się szybko ugotował.

4. Wpisz w luki odpowiednie czasowniki w poprawnej formie. Uwaga! W niektórych zdaniach będziesz musiał dodać czasownik **być** (ja będę, ty będziesz).

a)

Nie chcę oglądać tego starego albumu po raz kolejny!

Może jutro obejrzymy jakiś nowy film na Netfliksie?

Warto wspomnieć, że to nie reklama. Chodzi o to, żeby pokazać, jak zmieniała się pisownia, kiedy słowo zaczyna funkcjonować w polskim systemie gramatycznym: Netflix – na Netfliksie.

b)

być + brać / wziąć

Nie (ja, rodz. męski) zbyt wielu ubrań, bo moja walizka będzie za ciężka.

tylko to, co najważniejsze.

c)

być + śpiewać / zaśpiewać

Ciekawe czy dziś na koncercie (3 os. – oni/one) moją ulubioną piosenkę?

Latem na obozie codziennie (my – rodz. żeński) różne piosenki po polsku.

d)

być + czytać / przeczytać

Julek i Maja w autobusie różne czasopisma.

Jak już je, to pójda spać.

e)

być + jeść / zjeść

Co u babci w święta?

Może najpierw zupę jarzynową?

5. O czym marzą Maja i jej koleżanka Ania? Dokończ zdania na podstawie dialogu.

Maja i Ania rozmawiają o

Maja myśli o

Maja marzy o

Ania myśli o

Ania marzy o

Maja proponuje, żeby Ania porozmawiała z wujkiem o

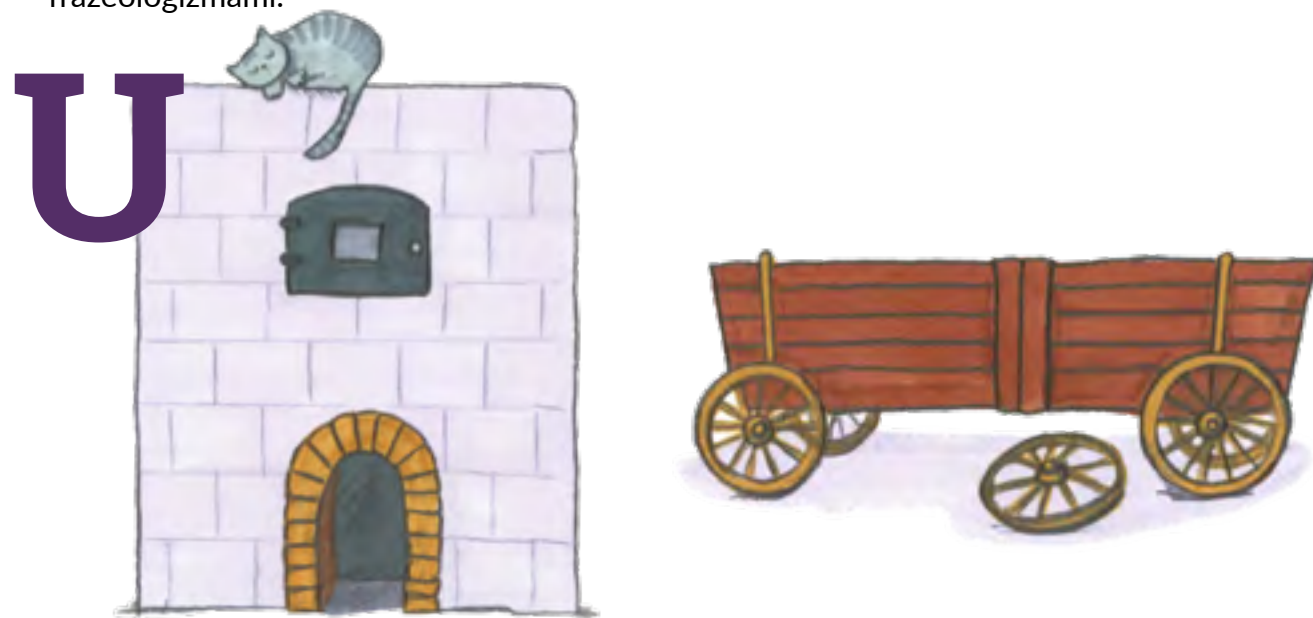
6. Maja z koleżankami i kolegami zdecydowali się zagrać w „Państwa miasta”. Pomóżcie Mai wygrać. Czy znacie reguły tej gry?

Jakie znacie inne gry, które pomagają ćwiczyć pamięć i zdobywać nową wiedzę?

Państwo	Miasto	Imię	Rzecz	Roślina	Zwierzę	Zawód
Polska						
				buk		bibliotekarz
	Kętrzyn				krokodyl	
Anglia						aptekarz
Irlandia				irys	iguana	
Szkocja				słonecznik		sprzedawca

Czułam się wtedy jak ryba w wodzie

1. Posłuchaj uważnie czytanego przez nauczyciela tekstu i podpisz ilustracje odpowiednimi frazeologizmami.

Porozmawiajcie w parach o sytuacjach, w których można ich używać.
Napiszcie 2 przykładowe zdania z wybranymi frazeologizmami.

.....
.....

2. Podpisz fragment historii odpowiednim frazeologizmem. Uwaga! Jeden frazeologizm nie pasuje.

*Wybierz jeden fragment i na jego podstawie napisz całą historię.

Myslałem, że zapadnę się pod ziemię / Czułem się jak piąte koło u wozu / Czułam się jak ryba w wodzie / Czujemy się tu jak u Pana Boga za piecem / Stałem z założonymi rękoma

a) Stałem na scenie i czułem na sobie wzrok całej szkoły. Wtedy przyszło najgorsze. Z tego stresu zapomniałem wiersza, którego uczyłem się od miesiąca!

b) To był niesamowity wyścig. Pierwsze kilkaset metrów było trudne, ale potem udało mi się znaleźć idealne tempo. Jeszcze nie dawałam z siebie wszystkiego, czekałam na ostatnią prostą i pedałowalam, utrzymując równe tempo. Znałam dobrze tę trasę.

c) Mój starszy brat zabrał mnie ze sobą, bo tak kazali mu rodzice. Niestety, nikogo tu nie znałem. Rozmawiali o swoich sprawach: kto by chciał iść do kina z jakąś Kasią, a kto woli z Jolką. Nikt się mną nie interesował.

d) Przez pierwsze dni odczuwaliśmy lekki stres. Tęskniliśmy za rodzicami i za Fąflem. Ale po tygodniu przyzwyczailiśmy się i zaczęliśmy się cieszyć tą nową sytuacją. Naprawdę dobrze się bawimy. Mamy już nowych przyjaciół, swoje ulubione miejsca i zwyczaje. Pokoje są fajne, a jedzenie przepyszne!

3. Wpisz wyrazy w luki.

wtedy / W zeszłym roku / miesiąc temu / Kiedy / Od tego czasu / często

....., zaraz na początku wiosny, dostałem nowy rower. Cieszyłem się jak dziecko, bo w autobusie jest duszno i gorąco, czego nie mogę wytrzymać!

..... muszę jechać autobusem, lubię siedzieć przy otwartym oknie. Raz staliśmy w korku chyba z pół godziny!

To zdecydowałem, że chcę jeździć do szkoły rowerem. Mama długo nie chciała się na to zgodzić, mówiła, że to niebezpieczne i że jestem za mały, ale w końcu powiedziała, że jestem już na tyle dorosły, że mogę jeździć sam. To było po tym, jak wybraliśmy się razem na wycieczkę za miasto. Ja prowadziłem i mama przekonała się, że znam przepisy ruchu drogowego jak własną kieszeń. mogę jeździć sam do szkoły.

4. Napisz krótki tekst, opisujący twoje emocje.

a) Prezent najlepszy na świecie! Przypomnij sobie, co czułeś/czułaś, kiedy prezent, który dostałeś, sprawił ci ogromną radość.

b) Najważniejszy dzień. Opisz emocje, jakie ci towarzyszyły.

.....
.....
.....
.....

Opowiedz jak najwięcej o tej chwili lub dniu – pamiętaj o szczegółach, ale opisz je krótko, np. jeśli mówisz o prezencie, napisz, kiedy to było, z jakiej okazji, od kogo, jaki to był prezent. Spróbuj natomiast dokładnie opisać emocje, które ci wtedy towarzyszyły.

1. Posłuchaj uważnie czytanego przez nauczyciela tekstu. Dopisz wyraz do definicji. Możesz wrócić do Lekcji 21 po inspirację!

Ludzie, którzy walczą z pożarami, awariami, skutkami kataklizmów, to

Ludzie, którzy przeprowadzają operacje i często ratują życie innych, to

Ludzie, o których słyszymy przy okazji wręczania Nagrody Nobla w dziedzinie biologii, chemii i fizyki

Osoby, które pomagają innym bezinteresownie, za darmo

Osoby, które ścigają przestępców, dzięki którym na ulicach jest bezpiecznie

Osoby, które ratują ludzi z wypadków, nagłych sytuacji, jeżdżą ambulansem. Dzięki nim pacjenci na czas docierają do szpitali

2. Przeczytaj opinie dzieci na temat tego, kim są ich zdaniem bohaterowie. Wstaw wyrazy z ramki do zdań.

żołnierze, każdy, pomagają, naukowcy, chirurgiem, bezpiecznie, strażacy, charytatywnej, wolontariusze

Magda, Polska

Moim zdaniem na miano prawdziwych bohaterów zasługują **strażacy**, ponieważ to dzięki nim możemy czuć się bezpiecznie, gdy jest pożar lub powódź.

Ian, USA

Uważam, że prawdziwymi bohaterami są, bo to właśnie oni bronią kraju i walczą z nieprzyjacielem.

Paula, Hiszpania

Sądzę, że, którzy pracują nad wynalezieniem leków na różne choroby oraz szczepionek, to osoby, które powinny dostać medal. Przecież dzięki nim można uratować wiele milionów ludzi na całym świecie.

Connor, Irlandia

Według mnie bohaterem może być, kto pomaga innym. Tak jak moja sąsiadka, która codziennie za darmo pracuje w sklepie, w którym sprzedaje używane ubrania. Dzięki jej pracy, chorzy ludzie dostają dodatkowe pieniądze na leki.

Inge, Niemcy

Dla mnie bohaterem jest mój wujek, który jest i przeprowadza przeszczepy, czyli transplantacje. Ciocia mówi, że on daje ludziom drugie życie.

Zoe, Anglia

Nie wiem, czy słowo bohater tu pasuje, ale moim zdaniem w schronisku dla zwierząt na pewno zachowują się bohatersko, gdy bezdomnym zwierzętom i poświęcają im czas.

3. Wstaw wyrazy do zdań.

którego, którym, któremu, którymi, który, którego

Henryk Jerzy Chmielewski to urodzony w 1923 roku polski grafik, rysownik i publicysta, **który** zasłynął jako autor kultowej serii komiksowej *Tytus, Romek i A'Tomek*. Komiks opowiada o trójce przyjaciół – dwóch chłopcach, niskim nieco przemądrzałym A'Tomku, wysokim i nieco zwariowanym Romku oraz sympatycznym szympanse, Romek i A'Tomek próbują „ucłowieczać”. Cała trójka przeżywa niesamowite przygody, odkrywa różne tajemnice, uczy się o świecie i podróżuje. Wannolot to pojazd, bohaterowie komiksu wyruszyli w podróż dookoła świata, Prasolot to wehikuł, dzięki podróżują w czasie. Fantastyczne pojazdy, poruszają się Tytus, Romek i A'Tomek, są wynalazkami Profesora T. Alenta. W komiksie często pojawia się sam autor Papcio Chmiel, **którego** pseudonim stał się znakiem rozpoznawczym autora obok jego charakterystycznej fryzury i wąsów.

Na podstawie: <https://culture.pl/pl/tworca/henryk-jerzy-chmielewski>

4. Popraw błędy w zdaniach. Uwaga, jedno zdanie jest poprawne!

0. Ludzie, są wrażliwi, pomagają innym.

1. Człowiek, dla którym ważna jest ochrona środowiska, segreguje śmieci.

2. Maja, chodź! W telewizji pokazują to niezwykle utalentowane dziecko, który śpiewa głosem operowym w wieku ośmiu lat!

3. Ludzie, z których pracuje mój tata, są bardzo sympatyczni.

4. Babcia znalazła na strychu komiksy, o których rozmawiało rodzeństwo.

5. A więc to jest ta nowa koleżanka, o którą wszyscy słyszeli.

6. Koty, to zwierzęta, którzy lubią chodzić swoimi drogami.

5. Wybierz jedną znaną/niezaną postać i napisz do niej list. W swoim liście możesz na przykład zapytać tę osobę o to, jak dokonała swojego odkrycia, czym się interesowała, gdy była dzieckiem, dlaczego zaczęła się zajmować swoją dziedziną i czy mogłaby zdradzić ci tajemnicę swojego sukcesu. Czy pamiętasz, jak napisać list? Wróć do Lekcji 12 oraz 14 i przypomnij sobie reguły pisanie listu nieformalnego i formalnego.

Każdy jest inny, wszyscy są równi

1. Jakie są najważniejsze myśli, które p. Grażyna chce przekazać dzieciom w swoim przemówieniu? Jaka jest twoja opinia na ten temat?

.....

.....

.....

.....

.....

2. Przeczytaj opisy książek i uzupełnij brakujące słowa.

a) **nikt / żadnych / wielu / każdym**

Jest to opowieść fantastyczna o parze skrzatów, która przeszła na drugą stronę tęczy i... znalazła się w świecie ludzi – teraz nie wiedzą, jak wrócić. Nikt nie potrafi im pomóc, bo przecież w nie nie wierzy. Jest im trudno nauczyć się rzeczy. W ich świecie nie ma np.pieniędzy, a na prawie drzewie rosną soczyste owoce.

Jak przystosują się do życia wśród ludzi? Czy znajdą drogę do domu?

b) **całe / wszystkim / wszystkie**

Rzecz dzieje się w niedalekiej przyszłości. Mały inteligentny robocik, który życie spędzał w przedszkolu, spełniając życzenia dzieciaków, wyruszył w samotną podróż do legendarnej krainy, w której robotom należy się odpoczynek. Po drodze spotyka sympatyczną panią robotową...

c) **każdy / wszystko / zawsze**

To opowieść o chłopcu, który ma bardzo bujną wyobraźnię. Kiedy jedzie rowerem przez osiedlowy park, spotyka wilki, a kiedy siedzi sam w pokoju, przychodzą do niego magiczne stwory. Niestety, jego rodzice są zapracowani. Dzięki pomocy ciotki – artystki, zaczyna odkrywać swój pisarski talent. Zauważa, że człowiek ma jakiś talent i musi zrobić w życiu, żeby go odnaleźć!

Grrr Gramatyka

*Pobawcie się w wymyślanie tytułów do tych książek.

Każda mysz **lubi** ser.
Każdy, każda, każde + rzeczownik w mianowniku liczby pojedynczej i czasownik w liczbie pojedynczej

Każdy kij **ma** dwa końce.

Wszystkie myszy **lubią** ser.
Wszyscy ludzie **kochają** czekoladę.

Wszystkie, wszyscy + rzeczownik w mianowniku liczby mnogiej i czasownik w liczbie mnogiej

Dużo, mało, trochę, wielu, większość...
+ rzeczownik w dopełniaczu i czasownik w liczbie pojedynczej + dopełniacz

Dużo **psów** reaguje agresywnie na koty, ale Fąfel taki nie jest.

Pan Piotr czyta w pracy gazetę, bo większość **klientów** wyjechała teraz na wakacje.

3. Sprawdź to sam! Co o tym myślisz? Czy poniższe zdania są prawdziwe? Uzupełnij zdania pogrubionym wyrazem.

0. **Wszyscy** Polacy **lubią** pierogi.
Wielu Polaków **lubi** pierogi.

1. Wszyscy Anglicy **jedzą** jajka na bekonie na śniadanie.

Większość Anglików jajka na bekonie na śniadanie.

2. Wszyscy **nauczyciele** **noszą** okulary.

Wielu okulary.

3. Wszystkie dzieci **lubią** słodycze.

Dużo dzieci słodycze.

4. Wszyscy dobrzy **koszykarze mają** ponad dwa metry wzrostu.

Wielu dobrych ponad dwa metry wzrostu.

5. Wszyscy artyści **są** wrażliwi.

Większość artystów wrażliwych.

6. Wszyscy Marsjanie **są** zieloni.

Wielu Marsjan zielonych.

4. Zamień zdania z ćwiczenia 3 według wzoru:

Wszyscy Polacy lubią pierogi → Każdy Polak lubi pierogi.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Uzupełnij zdania wyrazami z ramki.

nikt / każdy / wszystkie / każdego / nikt / każdym / nikogo / wszystkie

- Kiedy wasi dziadkowie byli młodzi, prawie nikt nie jeździł na wakacje za granicę.
- Czy myślisz, że nauczyciel musi być cierpliwy?
- Nie wiem, dlaczego dzieci tak lubią żelki. Ja akurat wolę rodzynki!
- Dla coś miłego! Tak wygląda pobyt u babci. Ona zawsze ugotuje tyle różnego jedzenia, że nie zostanie głodny.
- Z można się dogadać, trzeba tylko umieć słuchać.
- Kiedy nie ma w domu, Fąfel obgryza kapcie.

Pamiętaj, że...

Wszyscy
lubią, mają, chodzą,
mówią, jedzą

Każdy
lubi, ma, chodzi,
mówi, je

1. Zaznacz imiona bohaterów, których znasz z książek i filmów i którzy są wymyślonymi postaciami.

Kubuś Puchatek **Detektyw Pozytywka** **Reksio** **Mikołaj Kopernik**
Pan Kleks **Tomek Sawyer** **Miziołek** **Syrenka**
Robert Lewandowski **książę William** **Sherlock Holmes** **Pan Twardowski**
Bazyliśzek **Staś i Nel** **Agnieszka Radwańska** **Maria Skłodowska-Curie**

2. Zastanów się i napisz kilka zdań, co by było, gdyby...

- nikt nie wynalazł koła?
- nie było prądu?
- wszyscy mieli tak samo na imię?
- nie było nocy?
- nie było szkół?

3. Bohatera literackiego można scharakteryzować jak kolegę ze szkoły czy bliską osobę z rodziny. Wpisz określenia w odpowiednie miejsca.

odwagi, jest dobry dla ludzi, tajemniczy, pomysłów, dzielny, pomocny, złośliwy, pomaga biednym, uparty, sympatyczny, wesoły, walczy ze złem, dba o zwierzęta i przyrodę, mądry, imponuje mi, śmieszają mnie jego przygody, niezwykłych przygód, jest podobny do mnie, jest jak mój przyjaciel, sprytny

BOHATER LITERACKI	
Jaki jest?	Dlaczego go lubię?
Co zrobił?	Czego mu zazdrościsz?

4. Połącz części zdań.

0. Gdyby Julek nie zapomniał kluczy do domu,

A. to nie czekałby na rodziców pod drzwiami.

1. Gdybyście przyjechali do nas na weekend,

B. nie byłoby mi tak przykro.

2. Gdybyś przeczytała komiks do końca,

C. wiedziałabyś, jak się skończyła ta historia.

3. Gdyby mój kolega był chory,

D. nie spóźniłabym się do szkoły.

4. Gdyby one były miłsze,

E. pogralibyśmy w „Zgadnij, kim jesteś”.

5. Gdybym rano nie zasnęła,

F. to zadzwonilibyśmy do niego i zaśpiewalibyśmy mu „Sto lat”.

6. Gdybyśmy się nudzili,

G. zadzwoniłbym do niego albo bym go odwiedził.

7. Gdyby Fafel źle się poczuł,

H. zabralibyśmy go do weterynarza.

8. Gdyby dziadek miał dziś imieniny,

I. spędzilibyśmy dzień nad jeziorem.

5. Dokończ zdania.

1. Gdybym mieszkał/mieszkała w Polsce, to

2. Gdybym codziennie czytał/czytała fragment książki po polsku,

3. Gdybym był/była już dorosły/dorośła,

4. Gdybym mógł/mogła być zwierzęciem,

5. Gdybyśmy teraz mogli wyruszyć w podróż,

6. Gdybym mógł/mogła być fantastyczną postacią,

7. Gdybym mógł/mogła podróżować w czasie,

8. Gdyby złota rybka mogła spełnić moje marzenie,

1. Połącz wypowiedź z informacją o emocjach i stanie.

0. To dla mnie? Dziękuję ci.

A. Marzę i fantazuję.

1. Ratunku! Pomocy!

B. Jestem zdenerwowany/zdenerwowana.

2. Gdybym mogła latać...

C. Jestem bardzo zadowolony/zadowolona.

3. Co ty najlepszego zrobisz?! Chodź tu natychmiast!

D. Nie potrafię tego zrobić, czuję się bezradny/bezradna.

4. Nawet do mnie nie zadzwoniłaś...

E. Jestem smutny/smutna i rozczarowany/rozczerowana.

5. Mogłabyś mi pomóc zrobić to zadanie?

F. Bardzo się boję, jestem przerażony/przerażona.

Które zdanie wydaje ci się „najsilniejsze”, to znaczy takie, które może od razu wywołać reakcję drugiej osoby? Który znak interpunkcyjny pokazuje, że zdanie wyraża silne, żywe emocje?

2. Wpisz w zdaniach brakujące wyrazy, czasem możesz wpisać więcej niż jeden wyraz.

0. Wyglądasz w tym bardzo **dobrze** / **ładnie** / **oryginalnie** / **dziwnie**...

1. To nie mój, potrzebuję XS.

2. Te buty są śliczne, chciałabym je kupić. Czy jest 6?

3. Załóż, jest zimno!

4. (w sklepie) Przepraszam, czy mogę tę bluzkę?

5. O, rany, co ty na sobie?! Stary, dziurawy podkoszulek?!

6. Te spodnie są za i, chyba urosłam i przytyłam.

7. Nie wiem, co powinnam do teatru. Doradzysz mi?

8. Nie zakładaj tej koszulki, jest

3. Wpisz brakujące litery w nazwach ubrań, butów i dodatków.

1. s _ _ _ _ k _

2. s _ _ _ _ c a

3. s _ _ t _ _

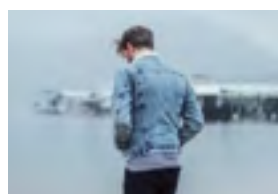
4. _ _ _ d _ _ e

5. b _ z _ z k _ t _ _ m

6. _ _ i _ _ y

7. k _ r _ _ a

8. p _ _ k o _ _ _ l _ k

9. k _ s _ _ l a

10. _ _ g g _ _ _ y

11. _ k _ _ p _ _ ki

12. _ _ _ st _ _ y

13. _ i _ _ ma

14. _ _ j _ ki

15. _ _ _ p _ a

16. _ _ _ _ i _

17. r _ _ a _ _ _ ki

18. _ _ nis _ _ ki

19. s _ _ _ _ y

20. ś _ i _ g o _ ce

21. _ _ z _ _

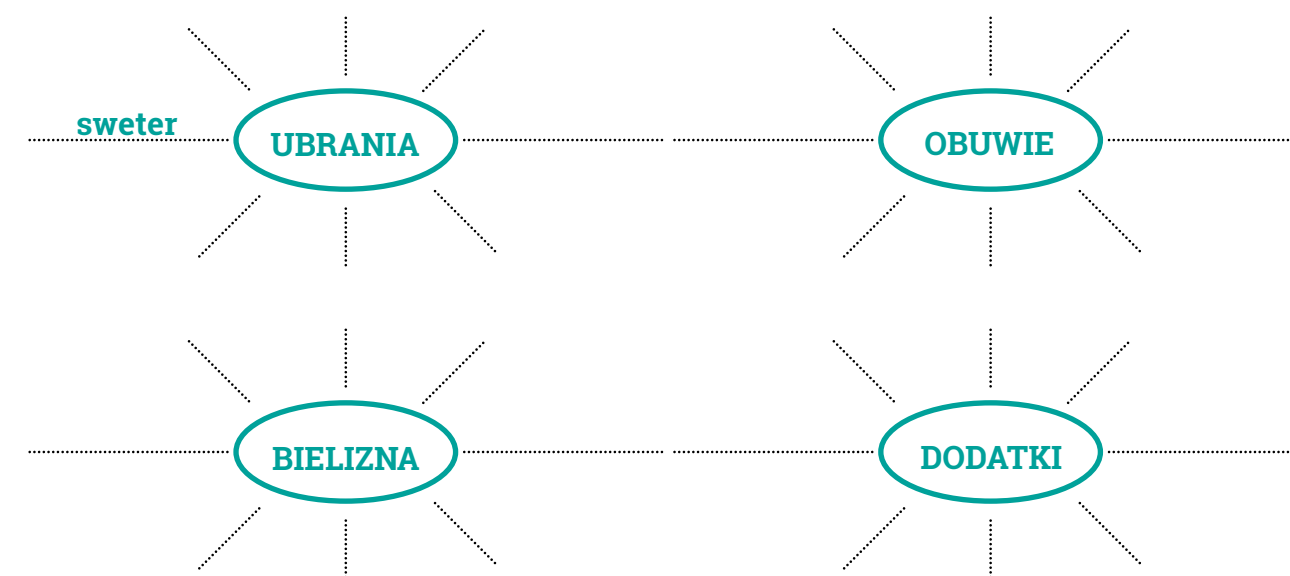

22. _ a _ _ ie

23. sz _ _ _ r _ k

4. Pogrupuj wyrazy z ćwiczenia 3. Zastanów się, czy ubrania rodziców różnią się od twoich. Dopisz własne przykłady.

5. Połącz nazwy ubrań, butów i dodatków z określeniami.

0. ciepły ————— sweter

1. wieczorowa

frak

2. elegancki

strój

3. zabawny

plaszcz

4. sportowe

suknia

5. wełniane

kapelusz

6. skórzane

bluzka

7. puchowa

sukienka

8. przeciwdeszczowy

krawat

9. kąpielowy

garnitur

10. koronkowa

kozaki

11. wytworny

kurtka

12. balowa

spodnie

13. kowbojski

rękawiczki

6. Sprawdź sam/sama! Uzupełnij tabelę wyrazami z ramki.

zrobmy, zrobia, ubierz się, naucz się, ubierzmy się, ubierzcie się, ubiorą się, zaśpiewa, zaśpiewajmy, uważaj, zaśpiewają, uważa, uważajmy, uważajcie, nauczcie się, naucz się, nauczają się					
	zrobić	ubrać się	nauczyć się	zaśpiewać	uważać
ty	zrób			zaśpiewaj	
on, ona, ono	niech zrobi	niech ubierze się	niech	niech	niech
my			nauczmy się		
wy	zróbcie			zaśpiewajcie	
oni, one,	niech	niech	niech	niech	niech uważają

7. Ułóż zdania z wybranymi czasownikami z tabeli.

(ty) Proszę, zrób mamie herbatę.

1. (ty)
2. (my)
3. (wy)
4. (on)
5. (oni)

8. Uzupełnij zdania odpowiednimi wyrazami. Zapamiętaj je, ponieważ są to specjalne formy.

bój się, miej, zrozum, stój, idź, poproś, płac, rwij, jedź, chciej

0. Bądź dobry dla ludzi i zwierząt.

1. marzenia.
2. odważnie przez życie.
3. się uczyć i poznawać świat.
4. o pomoc, gdy masz problem.
5. Nie się wyrażać swojego zdania.
6. zdania i potrzeby inne od twoich.
7. Nie liści z drzew.
8. Nie więcej niż trzeba.
9. Zawsze na czerwonym świetle.
10. zgodnie z zasadami ruchu.

9. Zastanówcie się w parach, co często powtarzają wam rodzice: jak należy się zachowywać, a jak nie wypada, co trzeba robić, a czego nie wolno. Zapiszcie wasze pomysły w dwóch kolumnach.

NAKAZY:

0. Myj zęby codziennie.

1.
2.
3.
4.
5.

ZAKAZY:

0. Nie jedz słodczy i fast foodów.

1.
2.
3.
4.
5.

Uwaga, uwaga!
NAKAZ = to, co
trzeba zrobić
ZAKAZ = to, czego
nie wolno robić

LEKCJA 31

Do odważnych świat należy!

1. Praca w parach. Posłuchajcie uważnie czytanego przez nauczyciela tekstu i rozwiążcie quiz (wybierzcie tylko jedną odpowiedź).

- Gdzie podobno znajduje się słynny Trójkąt Bermudzki?
 - na Morzu Północnym
 - na Pacyfiku
 - na Oceanie Atlantyckim
- Na terenie Polski można zobaczyć:
 - aktywny wulkan
 - dżunglę
 - pustynię
- Przez jaki kontynent przepływa rzeka Amazonka?
 - Europę
 - Amerykę Południową
 - Afrykę
- Ile było starożytnych cudów świata?
 - siedem
 - pięć
 - sześć
- Co jest starsze:
 - Stonehenge w Anglii
 - świątynie na Malcie
 - piramidy w Egipcie

2. Jak myślisz, co oznacza powiedzenie ósmy cud świata?

3. Przeczytaj, co dziadek Janek opowiada o osobliwościach przyrodniczych – nietypowych atrakcjach turystycznych w Polsce.

Moje wnuki często dopytują się o to, jakie było najdziwniejsze i najbardziej tajemnicze miejsce, w którym byłem. Moim ukochanym miejscem na polskiej mapie są góry – widoki są zapierające dech w piersiach i można tam znaleźć wiele fascynujących atrakcji. Na przykład w Muszynie, znajduje się słynna mofeta – dziura, przez którą z wnętrza ziemi wylatuje gaz.

To takie głośno bulgoczące źródło. Miejscowi nazywają je „oddechem ziemi” lub „oddechem piekieł”. Wygląda to niesamowicie.

Drugim miejscem, które zawsze polecam są jaskinie tatrzańskie. Usytuowane na wysokości nawet 1000 metrów nad poziomem morza w wielkich skałach, pełne są zagadkowych korytarzy. Lepiej nie zwiedzać ich bez przewodnika, bo można się zgubić w ciemnościach i w labiryncie ich skalnych korytarzy, tak jak na przykład w Jaskini Mylnej. Latem, gdy jest upał, w środku temperatura nie jest wyższa niż 5 stopni Celsjusza.

Kolejne miejsce to kolorowe jeziora w Rudawach Janowickich. To naprawdę robi wrażenie, gdy oglądasz kolejno żółte,

purpurowe, błękitne i zielone jeziora i nie możesz się nadziwić, skąd biorą się różne kolory wody. To miejsce szczególnie zacieka wielbicieli ciekawostek przyrodniczych.

Jest jeszcze anomalia grawitacyjna, doprawdy wyjątkowe zjawisko. W pewnym miejscu w miejscowości Karpacz położona na drodze pusta butelka, rower czy nawet samochód... toczy się pod górę! To niewiarygodne, że coś takiego istnieje, dlatego wiele osób twierdzi, że jest to tylko złudzenie optyczne.

Wszystkim wielbicielom legend, tajemnic i zagadek polecam zawsze Dolny Śląsk – region, w którym pełno jest starych zamków i fascynujących legend, jak choćby ta o złotym pociągu...

4. Połącz wyrazy w kolumnach.

0. To wygląda

- Widoki
- To wyjątkowe
- Można tam znaleźć
- To niewiarygodne,
- To naprawdę
- To szczególnie zacieka

- wielbicieli przyrody.
- zjawisko.
- że coś takiego istnieje.
- d. niesamowicie.**
- robi wrażenie.
- zapierające dech w piersiach.
- wiele fascynujących atrakcji.

5. Wróć do dialogu, w którym Maja i Julek rozmawiają z kuzynami oraz ćwiczenia, w którym dziadek Janek opowiada o ciekawostkach przyrodniczych. Poszukaj w internecie informacji na temat tych wyjątkowych miejsc. Pomóż Mai i Julkowi wybrać trzy z nich, które będą mieli okazję zobaczyć podczas pobytu w Polsce. Podziel się z klasą swoją opinią i powiedz, dlaczego uważasz, że rodzzeństwo powinno wybrać akurat te atrakcje.

6. Wstaw wyrazy według podanego wzoru.

a.

0. zjeść – obiad zjedzony przez Julka

- obejrzeć – film przez Majkę
- umyć – samochód przez mamę
- opowiedzieć – historia przez babcię
- posprzątać – pokój przez tatę

b.

0. śpiewać – śpiewająca na koncercie piosenkarka

1. gotować – się właśnie zupa
2. palić się – się ogień w kominku
3. mówić – ludzkim głosem papuga
4. tańczyć – na dyskotecę pary
- 5.* brać – osoby udział w konkursie

7. Wstaw wyrazy do zdań. Uwaga, jeden wyraz jest zbędny/niepotrzebny.

**narysowaną, opisane, latający, nakręcony, przysłany,
piekące się, prowadzonej, grający**

1. Julek: Dziadku, o czym jest książka *Akademia Pana Kleksa*?
Dziadek: To świetnie opisane przygody chłopca – Adama Niezgódki, który trafia do pewnej magicznej szkoły z internatem przez niesamowitego nauczyciela Pana Kleksa i razem z kolegami odwiedza różne bajkowe krainy. Warto zobaczyć nakręcony na jej podstawie film, polecam!

2. Julek: Bardzo lubię ten komiks.

Maja: Który?

Julek: *Kajko i Kokosz*. To ten przez babcię na Dzień Dziecka.

3. Mama: Z okazji Dnia Matki dostałam własnoręcznie przez Julka laurkę. Było mi bardzo miło.

4. Maja: Co to za zapach?

Mama: To właśnie w piekarniku ulubione ciasteczka taty!

5. Julek: Mamo, co to jest UFO?

Mama: To niezidentyfikowany obiekt

Julek: Czyli pojazd kosmitów, tak?

8. Wybierz jedno niezwykle miejsce, w którym byłeś/byłaś albo o którym słyszałeś/słyszałaś, lub widziałeś/widziałaś program w telewizji lub internecie. Opisz to miejsce. Zaczynaj od tego, gdzie jest położone. Napisz, co wyjątkowego można tam zobaczyć / zrobić. Możesz używać przykładowych fraz:

To miejsce jest położone

To miejsce jest wyjątkowe, ponieważ / dlatego że

W tym miejscu najbardziej podobało mi się

To miejsce robi ogromne wrażenie, ponieważ / dlatego że

To miejsce jest niezwykle i niepowtarzalne ze względu na

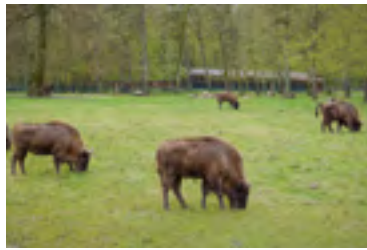
Najbardziej niesamowite jest to, że

Gdybym mógł/mogła, chciałbym/chciałabym zobaczyć

bo podobno jest

Zamek skrywający tajemnicę

1. Posłuchaj uważnie czytanego przez nauczyciela tekstu i podpisz miejsca, które zostały wymienione w tekście.

2. Wyjaśnij pojęcia:

skała

minerał

substancja

3. Sprawdź to sam! Przekształć na stronę czynną (aktywną).

0. *Piec został zbudowany z kamieni. – Ktoś zbudował piec z kamieni.*

1. Samochód został rozbity przez nieuwagę. –

2. Prezydent został wybrany przez wyborców. –

3. Król nie jest wybierany przez ludzi w wyborach. –

4. Muzyka została włączona trochę za cicho. –

5. Ten film został nakręcony w roku 2014 (dwa tysiące czternastym).

4. Przekształć na stronę bierną. Uważaj na czas.

0. *Kasia piecze ciasto – Ciasto jest pieczone przez Kasię.*

1. Mariusz zmywa naczynia. –

2. Andrzej przypalił obiad. –

3. Jan Matejko namalował *Bitwę pod Grunwaldem* –

4. Nasza klasa zrobiła piękne dekoracje z papieru. –

5. Kiedyś ludzie budowali domy z drewna. –

*5. Przeczytaj opisy miejsc z listy UNESCO. Wpisz brakujące słowa. Dopasuj opisy do miejsc.

**Stare Miasto w Krakowie / Kopalnia soli w Wieliczce /
Stare Miasto w Warszawie**

1.

Stare M _ _ _ _ , Wzgórze Wawelskie i dzielnica Kazimierz zostały wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w 1978 r. Stare Miasto dawnej s _ _ _ _ _ Polski rozciąga się u stóp Zamku Królewskiego na Wawelu. XIII-wieczne miasto kupieckie posiada największy w Europie r _ _ _ _ , liczne zabytkowe kamienice oraz bogato wyposażone pałace i k _ _ _ _ _ . O świetnej przeszłości Krakowa świadczą fragmenty XIV-wiecznych murów miejskich, położona na południu miasta średniowieczna dzielnica Kazimierz, z zabytkowymi synagogami, Uniwersytet Jagielloński oraz katedra gotycka, w której pochowani są królowie P _ _ _ _ .

2.

Wpisana na listę w 1980 roku. W sierpniu 1944, w czasie Powstania, ponad 85% b _ _ _ _ _ Starego Miasta zostało zniszczonych przez oddziały hitlerowskie. Odbudowa miasta po w _ _ _ _ trwała wiele lat. Pośród gruzów odbudowywano kościoły, p _ _ _ _ oraz Rynek Starego Miasta. Jest to wyjątkowy przykład niemal całkowitej odbudowy zabytków pochodzących z okresu od XIII (trzynastego) do XX (dwudziestego) wieku.

3.

Podobnie jak Stare Miasto w Krakowie, została w _ _ _ _ _ na listę w 1978 r., jako jeden z pierwszych 12 obiektów na świecie. W tym miejscu wydobywano s _ _ _ _ od XIII wieku. Obiekt rozciąga się na 9 poziomach i liczy 360 km chodników, w których znajdują się wyrzeźbione w s _ _ _ ołtarze, posągi i inne dzieła sztuki.

Na podstawie: <https://www.unesco.pl/kultura/dziedzictwo-kulturowe/swiatowe-dziedzictwo/polskie-obiekty/>

1. Stwórz własną mapę skojarzeń, napisz wyrazy, możesz też narysować, wszystko to, co kojarzy ci się z wymarzonymi wakacjami. Spróbuj odpowiedzieć na pytania, gdzie i jak będziesz spędzać czas, czego na pewno nie chcesz robić.

MOJE WYMARZONE WAKACJE

2. Połącz wyrazy z kolumn.

0. wybrać się

1. przejechać
2. jechać
3. przeżyć
4. poznać
5. zobaczyć
6. spróbować
7. zaprzyjaźnić się
8. wędrować
9. leżeć
10. obserwować

0. na wycieczkę

- A. tradycyjnych potraw
- B. cenne zabytki
- C. górskimi szlakami
- D. na gorącym piasku
- E. wspaniałą przygodę
- F. z ukrycia dzikie zwierzęta
- G. z dziećmi gospodarzy
- H. autostopem
- I. setki kilometrów
- J. nową kulturę

3. Wykreśl wyraz, który nie pasuje.

0. wymarzone, ~~nudne~~, modne

1. niezapomniana, wakacyjna, łatwa

2. długa, nieznana, jednodniowa

3. piękne, cenne, ryzykowne

4. smaczne, drogie, oryginalne

5. ciężki, duży, pompowany

6. regionalne, zdrowe, nudne

7. cudowne, zasłużone, ciężkie

8. niezwykła, zachwycająca, mała

9. daleka, męcząca, punktualna

10. zmienna, świetna, biedna

wakacje

przygoda

wycieczka

zabytki

pamiątki

bagaż

smakołyki

leniuchowanie

przyroda

podróż

pogoda

4. Dopisz do miejsc, w których nocujemy, określenia. Uwaga! Niektóre pasują do kilku nazw miejsc. Powiedz, które miejsca są bardziej typowe dla miasta, a które dla wsi.

rodzinny, nowoczesny, agroturystyczne, własny, pięciogwiazdkowy, wygodny, górskie, niewielki, turystyczne, luksusowy

1. gospodarstwo
2. hotel
3. pensjonat
4. hostel
5. schronisko
6. namiot

Czy wiesz, że...

W czasie podróży możemy wybrać różne miejsca na nocleg, na przykład:

- schronisko (budynek na szlaku, zwykle w górach, można tam przespać się i coś zjeść);
- pensjonat (dom z pokojami do wynajęcia);
- hostel (tanie miejsce do przemieszczania, można tam spać na piętrowych łóżkach w wieloosobowym pokoju).

A wiecie, jak nazywać miejsce, gdzie wypoczywa się na wsi w bliskości zwierząt i natury? W języku greckim „agrós” to pole, a taką turystykę nazywamy „agroturystyką”.

5. Zaplanuj wakacje w Polsce dla swoich kolegów i koleżanek i uzupełnij ulotkę reklamową tego wyjazdu. Wybierz konkretne miejsce (region, miasto, wieś) nad morzem albo w górach, w które chcielibyście pojechać. Napisz, jakie miejsca zwiedzicie i jakie atrakcje na was tam czekają. Wymyśl hasło, które zachęci twoich kolegów i twoje koleżanki do wspólnego wyjazdu.

Wyjątkowe wakacje w Polsce

Kiedy?

Gdzie?

Plan wycieczek:

.....

.....

.....

.....

.....

Niezwykłe atrakcje:

.....

.....

.....

.....

Codzienne aktywności:

.....

.....

.....

Cena:

Zainteresowanych prosimy o kontakt – adres e-mailowy:

.....

6. Wstaw przecinki w odpowiednim miejscu w zdaniach.

0. *Myślałem, że to nie będą ciekawe wakacje.*
1. Rodzice zawieźli nas do dziadków ponieważ musieli pracować w weekend.
 2. Moim zdaniem to był dobry pomysł żeby nie zabierać komórki ani iPada.
 3. Jeździliśmy na wycieczki bo dziadek chciał nam pokazać wiele pięknych miejsc.
 4. Uważam że nikt nie opowiada lepiej historii ze swojego dzieciństwa jak babcia Basia.
 5. Za rok chcemy jechać razem na kolejny obóz dlatego że bardzo się polubiliśmy.

Zeszyt ćwiczeń jest integralną częścią Podręcznika do nauki języka polskiego dla uczniów polonijnych w Wielkiej Brytanii w klasach V i VI „Zanim zadzwoni dzwonek”. To pomoc dydaktyczna umożliwiająca uczniom wykonanie zadań pisemnych, rozszerzanie zasobu leksykalnego, utrwalanie wiadomości z gramatyki i ortografii oraz tworzenie tekstów. Dzięki systematycznej pracy zeszyt ćwiczeń stanie się także podręcznym zbiorem informacji z zakresu języka, użytecznym przy różnego rodzaju powtórkach i podsumowaniach.

Towarzystwo
Projektów
Edukacyjnych

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

POLSKA
MACIERZ
SZKOLNA

•POLONICUM

więcej dowiesz się na:
www.tpe.org.pl

ISBN 978-83-66376-30-4